

Bruksela, 7 grudnia 2021 r.
(OR. en)

14594/21

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2020/0365 (COD)

PROCIV 160	RELEX 1041
ENV 956	ENER 539
JAI 1329	HYBRID 76
SAN 717	TRANS 720
COSI 243	CYBER 319
CHIMIE 124	TELECOM 450
ENFOPOL 481	ESPACE 121
RECH 549	ATO 88
CT 166	CSC 427
DENLEG 97	ECOFIN 1194
COTER 164	

NOTA DO PUNKTU I/A

Od: Prezydencja

Do: Komitet Stałych Przedstawicieli / Rada

Nr dok. Kom.: 14262/20 + ADD1

Dotyczy: Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie odporności podmiotów krytycznych
– Podejście ogólne

I. WPROWADZENIE

1. W dniu 16 grudnia 2020 r. Komisja przyjęła wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie odporności podmiotów krytycznych („dyrektywa CER”)¹ w reakcji na potrzebę zmniejszenia słabości podmiotów krytycznych, które mają zasadnicze znaczenie dla funkcjonowania gospodarki. Wniosek ma na celu uchylenie i zastąpienie obecnej dyrektywy w sprawie rozpoznawania i wyznaczania europejskiej infrastruktury krytycznej („dyrektywy ECI”)².

¹ Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie odporności podmiotów krytycznych. 14262/20 + ADD 1.

² Dyrektywa Rady 2008/114/WE z dnia 8 grudnia 2008 r. w sprawie rozpoznawania i wyznaczania europejskiej infrastruktury krytycznej oraz oceny potrzeb w zakresie poprawy jej ochrony.

2. Wniosek stanowi odpowiedź Komisji na apel o określenie środków sformułowany w konkluzjach Rady w sprawie dodatkowych wysiłków na rzecz zwiększenia odporności i zwalczania zagrożeń hybrydowych, przyjętych w dniu 10 grudnia 2019 r.³
3. Podstawę prawną wniosku stanowi art. 114 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE). Wniosek ma na celu zwiększenie odporności podmiotów krytycznych, które świadczą usługi kluczowe na rzecz niezbędnych funkcji społecznych lub działalności gospodarczej na rynku wewnętrznym.
4. W Parlamencie Europejskim komisją przedmiotowo właściwą dla wniosku jest Komisja Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych (LIBE). W dniu 18 października 2021 r. komisja LIBE przyjęła sprawozdanie sprawozdawcy (zatwierdzone na posiedzeniu plenarnym w dniu 20 października 2021 r.)⁴.
5. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny przyjął opinię 27 kwietnia 2021 r.⁵
6. W lutym 2021 r. Komitet Stałych Przedstawicieli zdecydował o przeprowadzeniu konsultacji w sprawie wniosku z Europejskim Komitetem Regionów. Europejski Komitet Regionów wydał opinię w dniu 1 lipca 2021 r.⁶
7. Europejski Inspektor Ochrony Danych przyjął opinię w dniu 13 sierpnia 2021 r.⁷
8. Wniosek dotyczący dyrektywy CER był omawiany podczas nieformalnej wideokonferencji ministrów spraw wewnętrznych, która odbyła się 12 marca 2021 r., oraz podczas posiedzenia Rady ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych w dniach 7–8 czerwca 2021 r. W obu przypadkach ministrowie przeprowadzili wymianę poglądów na posiedzeniu jawnym w oparciu o dokumenty informacyjne prezydencji⁸. Ministrowie z zadowoleniem przyjęli podstawowe cele wniosku, w tym ogólny cel, jakim jest zwiększenie odporności Unii, a także dążenie do rozszerzenia zakresu poprzedniej dyrektywy ECI.

³ 14972/19.

⁴ A9-0289/2021.

⁵ 8416/21.

⁶ 10580/21.

⁷ 11280/21.

⁸ 6630/21, 8969/21.

9. W swoich konkluzjach z dni 21–22 października 2021 r. Rada Europejska wezwała do przyspieszenia prac nad wnioskiem dotyczącym dyrektywy w sprawie odporności podmiotów krytycznych⁹.
10. W załączonym tekście zmiany w stosunku do odpowiednich części wniosku Komisji **oznaczono wytluszczeniem i podkreśleniem** oraz symbolem [...].

II. PRACE W ORGANACH PRZYGOTOWAWCZYCH RADY

11. W Radzie analiza wniosku prowadzona była w specjalnym składzie Grupy Roboczej ds. Ochrony Ludności wyznaczonym na potrzeby dyrektywy w sprawie odporności podmiotów krytycznych („grupy roboczej PROCIV-CER”). Analiza wniosku rozpoczęła się za prezydencji portugalskiej w dniu 18 lutego, kiedy to Komisja przedstawiła wniosek i przeprowadzoną ocenę skutków oraz udzieliła wyczerpujących wyjaśnień na pytania ogólne zadane przez państwa członkowskie.
12. Podczas prezydencji portugalskiej odbyło się 7 nieformalnych posiedzeń członków grupy roboczej PROCIV-CER poświęconych prezentacji i lekturze wniosku. Sprawozdanie prezydencji z postępu prac, przedstawiające prace przeprowadzone na forum organów przygotowawczych Rady i zawierające informacje na temat aktualnej sytuacji w zakresie analizy wniosku, zostało przedłożone Radzie ds. WSiSW w dniach 7–8 czerwca 2021 r.¹⁰
13. Od tego czasu prace były kontynuowane w ramach prezydencji słoweńskiej z myślą o przyjęciu podejścia ogólnego przed końcem 2021 r. Prezydencja słoweńska poświęciła pięć nieformalnych posiedzeń członków grupy roboczej PROCIV-CER dyskusjom nad sześcioma kompromisowymi propozycjami prezydencji w sprawie CER. Ponadto prezydencja zorganizowała liczne nieformalne rozmowy dwustronne z państwami członkowskimi. Sprawozdanie prezydencji z postępu prac, przedstawiające prace przeprowadzone na forum organów przygotowawczych Rady i zawierające informacje na temat aktualnej sytuacji w zakresie analizy wniosku, zostało przedłożone Radzie ds. WSiSW w dniach 9–10 grudnia 2021 r.¹¹

⁹ EUCO 17/21.

¹⁰ 8969/21.

¹¹ 14352/21.

14. Podczas prezydencji słoweńskiej dyskusje na nieformalnych posiedzeniach członków grupy roboczej PROCIV-CER koncentrowały się m.in. na odpowiedniości podstawy prawnej, klauzuli wyłączającej dotyczącej bezpieczeństwa narodowego i obronności, systemie równowagi, treści strategii i ocen ryzyka, które mają zostać opracowane przez państwa członkowskie i podmioty krytyczne, procesie wskazywania podmiotów krytycznych, środkach na rzecz zwiększenia odporności, które mają wprowadzać podmioty krytyczne, współpracy między państwami członkowskimi, sprawdzaniu przeszłości oraz procesie identyfikacji i misjach doradczych w odniesieniu do podmiotów krytycznych o szczególnym znaczeniu europejskim. Kolejną kluczową kwestią do dyskusji był związek dyrektywy CER z innymi przepisami Unii, w szczególności z wnioskiem dotyczącym dyrektywy w sprawie środków na rzecz wspólnego wysokiego poziomu cyberbezpieczeństwa w całej Unii („dyrektywa NIS 2”) oraz wnioskiem dotyczącym rozporządzenia w sprawie operacyjnej odporności cyfrowej sektora finansowego („rozporządzenie DORA”).
15. Na podstawie pisemnych uwag i dokumentów roboczych otrzymanych od państw członkowskich prezydencja słoweńska przygotowała łącznie sześć częściowych lub pełnych propozycji kompromisowych.
16. Najnowsza wersja kompromisowej propozycji prezydencji była omawiana na nieformalnym posiedzeniu członków grupy roboczej PROCIV-CER w dniu 1 grudnia 2021 r., po czym przeprowadzono nieformalne konsultacje pisemne. Delegacje z zadowoleniem przyjęły tekst kompromisowy z myślą o przedłożeniu tekstu skonsolidowanego do zatwierdzenia przez Coreper, a następnie do przyjęcia przez Radę.

III. KWESTIE MERYTORYCZNE

17. Na podstawie dyskusji na szczepku grupy roboczej za główne kwestie polityczne uznano następujące zagadnienia:

a) Związek z dyrektywą NIS 2 (w tym art. 7)

Państwa członkowskie podkreśliły potrzebę dostosowania CER do innych negocjowanych obecnie aktów prawnych Unii, w szczególności NIS 2 i DORA. Warto zauważyć jasny rozdział zakresu stosowania: NIS 2 odnosi się do odporności w obliczu cyberzagrożeń, natomiast CER dotyczy odporności na zagrożenia poza cyberprzestrzenią. Ponadto DORA odnosi się do operacyjnej odporności cyfrowej sektora finansowego.

Państwa członkowskie podkreśliły również potrzebę unikania nadmiernego obciążenia podmiotów krytycznych. W tym względzie propozycja kompromisowa zachowuje zamysł wniosku Komisji, zgodnie z którym znaczna część dyrektywy nie ma zastosowania do podmiotów krytycznych w sektorach bankowości, infrastruktury rynku finansowego i infrastruktury cyfrowej. Uzasadnieniem tej decyzji jest to, że wnioski ustawodawcze Unii dotyczące NIS 2 i DORA, będące obecnie przedmiotem negocjacji, będą wymagały od podmiotów zobowiązanych równoważnego poziomu odporności. Prezydencja uważnie śledziła prace nad kompromisowymi propozycjami dwóch pozostałych aktów prawnych w celu propagowania takiego dostosowania. Inne ważne uzupełnienia w propozycji kompromisowej odnoszą się do ustaleń dotyczących współpracy między właściwymi organami wyznaczonymi na podstawie poszczególnych aktów prawnych.

Ponadto w kompromisowej propozycji dostosowano zakres stosowania CER (załącznik) do zakresu stosowania przewidzianego w podejściu ogólnym NIS 2 (załącznik I tego aktu). Ze względu na specyfikę obu dyrektyw dokładna forma wybrana z myślą o dostosowaniu była następująca: wszystkie sektory wymienione w załączniku CER mają, jako wymóg minimalny, być obecne także w załączniku I do NIS 2, który obejmować też będzie inne sektory nieobjęte CER. Dostosowanie to odzwierciedlało fakt, że prace nad NIS 2 są na innym etapie niż w przypadku CER, ponieważ opierają się na wdrażanej już, obowiązującej dyrektywie w sprawie bezpieczeństwa sieci i systemów informatycznych („dyrektywa NIS”)¹².

Pojęcie „podmiotów równoważnych podmiotom krytycznym” (stosowane we wniosku Komisji do opisu podmiotów krytycznych w sektorach bankowości, infrastruktury rynku finansowego i infrastruktury cyfrowej) zostało wyeliminowane, ponieważ uznano je za zbędne. W propozycji kompromisowej podmioty krytyczne w tych trzech istotnych sektorach określa się jako „podmioty krytyczne” i zrównuje się je z tymi w innych sektorach objętych zakresem stosowania. Nie tworząc jednak osobnej kategorii podmiotów, w kompromisie uznaje się, że jasno określone przepisy CER nie mają zastosowania do podmiotów krytycznych w tych trzech sektorach (art. 7).

b) Zakres stosowania (w odniesieniu do sektorów gospodarki wymienionych w załączniku do dyrektywy)

Państwa członkowskie zasadniczo z zadowoleniem przyjęły rozszerzenie zakresu stosowania poprzedniej dyrektywy ECI, który obejmował jedynie energię i transport, na wiele sektorów. Znaczna liczba państw członkowskich uznała jednak włączenie sektora administracji publicznej w zakres stosowania dyrektywy za problematyczne, ponieważ jest on bardzo odrębny od innych sektorów gospodarki objętych zakresem stosowania dyrektywy.

W związku z tym sektora tego nie uwzględniono w propozycji kompromisowej. W propozycji kompromisowej utrzymano jednak mechanizm przeglądu (art. 22), który umożliwiłby ocenę wpływu i wartości dodanej dyrektywy oraz tego, czy na późniejszym etapie jej zakres stosowania powinien zostać zmieniony.

¹² Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1148 z dnia 6 lipca 2016 r. w sprawie środków na rzecz wysokiego wspólnego poziomu bezpieczeństwa sieci i systemów informatycznych na terytorium Unii.

c) Klauzula wyłączająca (art. 1 ust. 5)

Państwa członkowskie chciały doprecyzować klauzulę wyłączającą, tak by dyrektywa nie miała zastosowania do podmiotów, które prowadzą działalność głównie w obszarach obronności, bezpieczeństwa narodowego, bezpieczeństwa publicznego lub ścigania przestępstw, ani do działań związanych z bezpieczeństwem narodowym lub obronnością. Wyłączenie dotyczy także sądownictwa, parlamentów i banków centralnych. Klauzula wyłączająca jest zgodna z podobną klauzulą uzgodnioną w podejściu ogólnym dyrektywy NIS 2.

d) Związki z przepisami sektorowymi

Oprócz związku z NIS 2 i DORA państwa członkowskie podkreśliły też potrzebę wyjaśnienia i doprecyzowania systemu równoważności CER w odniesieniu do obowiązującego prawa krajowego i prawa Unii. Propozycja kompromisowa dostarczyła dalszych wyjaśnień, w szczególności poprzez zmiany w motywie 7, art. 1 ust. 3, art. 10 i art. 11 ust. 2. W odniesieniu do ocen ryzyka i środków na rzecz zwiększenia odporności państwa członkowskie mogą, na określonych warunkach, uznać pełną lub częściową równoważność istniejących środków z obowiązkami wynikającymi z CER.

e) Współpraca między co najmniej dwoma państwami członkowskimi (art. 9a)

Propozycja kompromisowa dodaje nowe ramy współpracy między państwami członkowskimi, których nie przewidziano w pierwotnym wniosku Komisji. Zgodnie z propozycją kompromisową państwa członkowskie muszą podejmować wzajemne konsultacje w przypadku, gdy co najmniej dwa państwa członkowskie mają podmioty krytyczne, które są w jakiś sposób połączone, lub gdy podmiot krytyczny wskazany w jednym państwie członkowskim świadczy usługi kluczowe na rzecz innych państw członkowskich lub w innych państwach członkowskich. Przed dodaniem tego nowego rodzaju współpracy dyrektywa zawierała bardzo szczegółowe informacje na temat współpracy w odniesieniu do podmiotów krytycznych o znaczeniu europejskim, ale nie przewidywała ram współpracy dla przypadków, w których odnośnych państw członkowskich było mniej niż dziewięć.

f) Środki na rzecz zwiększania odporności (art. 11)

Na życzenie państw członkowskich w propozycji kompromisowej zmieniono wniosek Komisji, tak by zapewnić państwom członkowskim większą elastyczność przy ustanawianiu środków na rzecz zwiększania odporności, które podmioty krytyczne musiałyby wprowadzać. Dokonano tego m.in. w celu dostosowania środków na rzecz zwiększania odporności do szczególnych uwarunkowań krajowych.

g) Sprawdzanie przeszłości (art. 12)

Państwa członkowskie wyraziły obawy, w tym wątpliwości natury prawnej, co do zawartego we wniosku Komisji odniesienia do sprawdzania przeszłości. W propozycji kompromisowej zmieniono to odniesienie, tak aby państwa członkowskie mogły, jeżeli tak zdecydują, otrzymywać od podmiotów krytycznych wnioski o sprawdzenie przeszłości i je rozpatrywać. Państwa członkowskie ogólnie podkreślały, że w kontekście bezpieczeństwa personelu sprawdzanie przeszłości jest istotne. Państwa członkowskie uznały, że sprawdzanie przeszłości powinno przebiegać zgodnie z prawem krajowym i procedurami krajowymi.

h) Podmioty krytyczne o szczególnym znaczeniu europejskim (art. 14 i 15)

Państwa członkowskie z zadowoleniem przyjęły kategorię „podmiotów krytycznych o szczególnym znaczeniu europejskim”, ale dyskusje potwierdziły, że potrzebna jest większa jasność co do procesu wskazywania tych podmiotów, a także dotyczących ich misji doradczych. W propozycji kompromisowej dodano takie wyjaśnienia, wzmacniając rolę Komisji Europejskiej w procesie wskazywania. Jeżeli chodzi o misje doradcze, propozycja kompromisowa wprowadziła także większą jasność i, między innymi, wzmocniła rolę państwa członkowskiego, w którym znajduje się podmiot krytyczny o szczególnym znaczeniu europejskim, a także rolę państw członkowskich, na rzecz których lub w których świadczona jest usługa kluczowa.

IV. PODSUMOWANIE

18. Coreper jest zatem proszony o osiągnięcie porozumienia w sprawie kompromisowego tekstu przedstawionego przez prezydencję w wersji zamieszczonej w załączniku. Coreper jest również proszony o przedłożenie tego tekstu Radzie (ds. Środowiska) w celu przyjęcia podejścia ogólnego na posiedzeniu w dniu 20 grudnia 2021 r., a także o zwrócenie się do prezydencji o przeprowadzenie negocjacji z Parlamentem Europejskim na podstawie tego mandatu.
-

Wniosek

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie odporności podmiotów krytycznych

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,
uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 114,
uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,
po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,
uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego¹³,
uwzględniając opinię Komitetu Regionów¹⁴,
stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą¹⁵,

¹³ Dz.U. C z , s. .

¹⁴ Dz.U. C [...] z [...], s. [...].

¹⁵ Stanowisko Parlamentu Europejskiego [...] i Rady [...].

a także mając na uwadze, co następuje:

(0) **Podmioty krytyczne, jako dostawcy usług kluczowych, odgrywają nieodzowną rolę w utrzymaniu niezbędnych funkcji społecznych lub działalności gospodarczej na rynku wewnętrznym, w gospodarce Unii, która w coraz większym stopniu cechują współzależności. Sprawne funkcjonowanie każdego podmiotu krytycznego zależy w dużym stopniu od jego poziomu gotowości i odporności, które umożliwiają mu kontynuowanie lub szybkie wznowienie działalności w przypadku wystąpienia zakłóceń. Konieczne jest zatem określenie ogólnounijnych ram mających na celu zarówno zwiększenie odporności podmiotów krytycznych na rynku wewnętrznym poprzez ustanowienie minimalnego zharmonizowanego zestawu obowiązków, jak i wspieranie tych podmiotów za pomocą spójnych, ukierunkowanych środków wsparcia i nadzoru.**

(1) Dyrektywa Rady 2008/114/WE¹⁶ przewiduje procedurę wyznaczania europejskich infrastruktur krytycznych w sektorach energii i transportu, których zakłócenie lub zniszczenie miałyby istotny wpływ transgraniczny w co najmniej dwóch państwach członkowskich. W dyrektywie tej skoncentrowano się wyłącznie na ochronie takich infrastruktur. Ocena dyrektywy 2008/114/WE przeprowadzona w 2019 r.¹⁷ wykazała jednak, że ze względu na w coraz większym stopniu wzajemnie powiązany i transgraniczny charakter operacji wykorzystujących infrastrukturę krytyczną środki ochronne związane wyłącznie z pojedynczymi składnikami infrastruktury są niewystarczające, aby zapobiec wszystkim zakłóceniom. Wobec tego niezbędna jest zmiana podejścia na **podejście zapewniające lepsze uwzględnianie czynników ryzyka, lepsze zdefiniowanie i uspojnienie ról i obowiązków poszczególnych podmiotów jako dostawców usług kluczowych dla funkcjonowania rynku wewnętrznego oraz przyjęcie ogólnounijnych przepisów na rzecz zwiększenia odporności podmiotów krytycznych** [...], [...] W **tej roli podmioty krytyczne powinny mieć możliwość zwiększenia** swojej zdolności do **zapobiegania** incyidentom mogącym zakłócić [...] **świadczenie usług kluczowych, ochrony przed takimi incyidentami, reagowania na nie, stawiania im oporu**, [...] łagodzenia i tłumienia ich, dostosowania się do nich oraz usunięcia ich skutków.

¹⁶ Dyrektywa Rady 2008/114/WE z dnia 8 grudnia 2008 r. w sprawie rozpoznawania i wyznaczania europejskiej infrastruktury krytycznej oraz oceny potrzeb w zakresie poprawy jej ochrony (Dz.U. L 345 z 23.12.2008, s. 75).

¹⁷ SWD(2019) 308.

- (2) **Obecnie**, [...] **mimo że pewne** środki na poziomie unijnym¹⁸ i krajowym mają na celu wsparcie ochrony infrastruktur krytycznych w Unii, podmioty będące operatorami tych infrastruktur [...] **mogłyby posiadać większe uprawnienia i być lepiej** przygotowane [...] do reagowania na [...] czynniki ryzyka dla ich funkcjonowania, które mogą prowadzić do zakłóceń świadczenia usług **kluczowych** [...]. Wynika to z dynamicznego krajobrazu zagrożeń, [...] **obejmującego m.in.** ewoluujące zagrożenie terrorystyczne, i z rosnących współzależności między infrastrukturami i sektorami, a także ze zwiększonego fizycznego ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi i zmianą klimatu, która [...] **zwiększa** częstotliwość i skalę ekstremalnych zdarzeń pogodowych i wywołuje długoterminowe zmiany średnich warunków klimatycznych [...]. Ponadto **rynek wewnętrzny charakteryzuje się fragmentacją w zakresie wskazywania podmiotów krytycznych, ponieważ** odpowiednie sektory i rodzaje podmiotów nie są spójnie uznawane za krytyczne we wszystkich państwach członkowskich.

¹⁸ Europejski program ochrony infrastruktury krytycznej.

- (3) Te rosnące współzależności są rezultatem w coraz większym stopniu transgranicznej i współzależnej sieci świadczenia usług wykorzystującej kluczowe infrastruktury w całej Unii w sektorach energii, transportu, bankowości, infrastruktury rynku finansowego, infrastruktury cyfrowej, wody pitnej i ścieków, zdrowia, [...] a także w sektorze kosmicznym. **Jeżeli chodzi o sektor energii i w szczególności metody wytwarzania i przesyłania energii elektrycznej (w odniesieniu do dostaw energii elektrycznej), rozumie się, że w stosownych przypadkach wytwarzanie energii elektrycznej może obejmować części elektrowni jądrowych zajmujące się przesyłaniem energii elektrycznej, ale nie obejmuje elementów wyraźnie jądrowych, które są objęte odpowiednim prawodawstwem jądrowym, w tym traktatami i prawem wspólnotowym. Odnośnie do sektora kosmicznego, chodzi o infrastruktury kluczowe** w zakresie obejmującym świadczenie niektórych usług zależnych od naziemnych infrastruktur, których właścicielami są, którymi zarządzają i które obsługują albo państwa członkowskie, albo podmioty prywatne, czyli z pominięciem infrastruktur, których właścicielem jest, którymi zarządza lub które obsługuje Unia lub odbywa się to w jej imieniu w ramach unijnych programów kosmicznych. Współzależności te oznaczają, że jakiegokolwiek zakłócenie – nawet takie, które początkowo ogranicza się do jednego podmiotu lub jednego sektora – może wywołać szerzej zakrojony efekt kaskadowy, potencjalnie prowadzący do daleko idącego i długotrwałego negatywnego wpływu na świadczenie usług na rynku wewnętrznym. Pandemia COVID-19 uwiarydomiła podatność naszych w coraz większym stopniu współzależnych społeczeństw w obliczu mało prawdopodobnego ryzyka.

- (4) Podmioty zaangażowane w świadczenie usług kluczowych w coraz większym stopniu podlegają zróżnicowanym wymaganiom nakładanym na nie na gruncie prawa państw członkowskich. Fakt, iż niektóre państwa członkowskie mają względem tych podmiotów mniej surowe wymagania w zakresie [...] **zwiększenia odporności**, może nie tylko negatywnie wpływać na utrzymanie niezbędnych funkcji społecznych lub działalności gospodarczej w Unii, lecz prowadzi również do powstania przeszkód dla prawidłowego funkcjonowania rynku wewnętrznego. W niektórych państwach członkowskich, lecz nie we wszystkich, za krytyczne uznaje się podobne rodzaje podmiotów, a podmioty wskazane jako krytyczne podlegają zróżnicowanym wymaganiom w poszczególnych państwach członkowskich. Prowadzi to do powstania dodatkowego i zbędnego obciążenia administracyjnego dla przedsiębiorstw prowadzących działalność transgraniczną, w szczególności dla przedsiębiorstw działających w państwach członkowskich o surowszych wymaganiach. **Prowadzi to również do nierównych warunków działania i zniechęca do prowadzenia działalności transgranicznej.**
- (5) Konieczne jest zatem wprowadzenie zharmonizowanych norm minimalnych celem zapewnienia świadczenia usług kluczowych na rynku wewnętrznym oraz zwiększenia odporności podmiotów krytycznych.
- (6) Aby osiągnąć [...] **wysoki poziom odporności**, państwa członkowskie powinny wskazać podmioty krytyczne, które [...] **beda** podlegać szczególnym wymogom i nadzorowi, otrzymując jednak również szczególne wsparcie i wytyczne [...] w obliczu wszystkich istotnych czynników ryzyka.

(7) [...].

W przypadku gdy przepisy prawa Unii lub prawa krajowego wymagają od podmiotów krytycznych dokonania oceny czynników ryzyka istotnych do celów niniejszej dyrektywy oraz wprowadzenia środków mających zapewnić im odporność, wymogi te należy odpowiednio uwzględnić do celów nadzoru przestrzegania przez podmioty krytyczne przepisów określonych w niniejszej dyrektywie. Na tej podstawie właściwe organy krajowe powinny mieć możliwość podjęcia decyzji o wykluczeniu tych podmiotów krytycznych ze swoich celów i planów w zakresie nadzoru wynikających z niniejszej dyrektywy, zgodnie z podejściem opartym na analizie ryzyka i z myślą o zmniejszeniu obciążenia tych podmiotów krytycznych. Państwa członkowskie powinny być uprawnione do decydowania o uregulowaniach mających zastosowanie do oceny ryzyka i środków na rzecz zwiększania odporności, jeżeli ta ocena i te środki są co najmniej równoważne z tymi przewidzianymi w niniejszej dyrektywie. Państwa członkowskie powinny jednak uwzględnić wszystkie wymienione w załączniku sektory w swojej strategii mającej na celu wzmocnienie odporności podmiotów krytycznych, ocenie ryzyka i działaniach wspierających, o których mowa w rozdziale II, oraz być w stanie wskazać podmioty krytyczne w tych sektorach, w których spełnione zostały stosowne warunki.

- (8) Biorąc pod uwagę znaczenie cyberbezpieczeństwa z punktu widzenia odporności podmiotów krytycznych oraz mając na względzie spójność, niezbędne jest, aby w miarę możliwości zachować spójne podejście między niniejszą dyrektywą a dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) XX/YY¹⁹ [proponowaną dyrektywą w sprawie środków na rzecz wysokiego wspólnego poziomu cyberbezpieczeństwa na terytorium Unii (dalej „dyrektywa NIS 2”)]. Ze względu na większą częstotliwość i szczególny charakter ryzyka w cyberprzestrzeni dyrektywą NIS 2 nakłada się kompleksowe wymagania na dużą grupę podmiotów celem zapewnienia ich cyberbezpieczeństwa. Zważywszy że w dyrektywie NIS 2 w wystarczający sposób uregulowano kwestię cyberbezpieczeństwa, aspekty regulowane przez tę dyrektywę należy wykluczyć z zakresu niniejszej dyrektywy, bez uszczerbku dla szczególnych uregulowań dotyczących podmiotów w sektorze infrastruktury cyfrowej.
- (9) [...]

¹⁹ [Odniesienie do dyrektywy NIS 2, po jej przyjęciu].

Aby nie zagrażać bezpieczeństwu państw członkowskich ani bezpieczeństwu i interesom handlowym podmiotów krytycznych, dostęp do informacji szczególnie chronionych, ich wymiana i postępowanie z nimi odbywa się z zachowaniem ostrożności i ze szczególną uwagą dla kanałów transmisji i zdolności przechowywania, z których będą korzystać odpowiedni interesariusze.

(9a) Niniejszej dyrektywy nie należy uznawać za naruszającą kompetencje państw członkowskich i ich organów w zakresie autonomii administracyjnej, organizacji i funkcjonowania sądownictwa, parlamentów lub banków centralnych, nie wpływa ona też na ich odpowiedzialność za ochronę interesów narodowych, w szczególności w odniesieniu do bezpieczeństwa publicznego, obronności i bezpieczeństwa narodowego. Ponadto niniejsza dyrektywa nie powinna mieć zastosowania do żadnego podmiotu, publicznego ani prywatnego, który prowadzi działalność głównie w obszarach obronności, bezpieczeństwa narodowego, bezpieczeństwa publicznego lub ścigania przestępstw. Nie powinna również mieć zastosowania do działalności podmiotów prowadzonej w tych obszarach. Państwa członkowskie powinny przeprowadzić indywidualną ocenę podmiotów, które spełniają kryteria wskazania jako podmiot krytyczny, ale jednocześnie prowadzą działalność głównie w obszarach bezpieczeństwa narodowego, obronności, bezpieczeństwa publicznego lub ścigania przestępstw. Po dokonaniu oceny tych konkretnych rodzajów działalności odnośne podmioty mogą zostać objęte uregulowaniami ustanowionymi niniejszą dyrektywą lub nie wchodzi w zakres jej stosowania. Żadne państwo członkowskie nie ma obowiązku udzielania informacji, których ujawnienie byłoby sprzeczne z podstawowymi interesami jego bezpieczeństwa publicznego. Zastosowanie mają krajowe lub unijne przepisy dotyczące ochrony informacji niejawnych, umowy o zachowaniu poufności oraz nieformalne porozumienia o zachowaniu poufności.

- (10) W celu zapewnienia kompleksowego podejścia do odporności podmiotów krytycznych każde państwo członkowskie powinno **dysponować** strategią określającą cele i środki z zakresu polityki, które należy wdrożyć. **Strategia ta powinna zostać opracowana w taki sposób, aby sprawnie zintegrować istniejące polityki, w miarę możliwości opierając się na odpowiednich istniejących krajowych i sektorowych strategiach, planach lub podobnych dokumentach.** Aby to osiągnąć, państwa członkowskie powinny zapewnić, aby ich strategie [...] przewidywały ramy polityczne umożliwiające zwiększoną koordynację między właściwymi organami na mocy niniejszej dyrektywy i dyrektywy NIS 2, w zakresie wymiany informacji na temat **ryzyka w cyberprzestrzeni, cyberzagrożeń i cyberincydentów oraz ryzyk, zagrożeń i incydentów poza cyberprzestrzenią** [...] oraz wykonywania zadań nadzorczych.
- (11) Podstawą działań państw członkowskich mających na celu wskazanie i przyczynienie się do zapewnienia odporności podmiotów krytycznych powinno być podejście oparte na analizie ryzyka, w ramach którego starania skupiają się na podmiotach najważniejszych dla pełnienia niezbędnych funkcji społecznych lub prowadzenia niezbędnej działalności gospodarczej. W celu zapewnienia takiego ukierunkowanego podejścia każde państwo członkowskie powinno przeprowadzić – w zharmonizowanych ramach – ocenę [...] istotnych czynników ryzyka, naturalnych i spowodowanych przez człowieka, które mogą wpływać na świadczenie usług kluczowych, z uwzględnieniem wypadków, klęsk żywiołowych, stanów zagrożenia zdrowia publicznego, takich jak pandemie, **zagrożeń hybrydowych** [...] **lub innych** zagrożeń związanych z konfliktem, w tym przestępstw terrorystycznych. Dokonując takich ocen ryzyka, państwa członkowskie powinny uwzględnić inne ogólne lub sektorowe oceny ryzyka przeprowadzone na podstawie innych aktów prawa Unii oraz powinny wziąć pod uwagę zależności między sektorami, w tym sektorami z innych państw członkowskich i państw trzecich. Wyniki oceny ryzyka należy wykorzystać w procesie wskazywania podmiotów krytycznych i wspierania tych podmiotów w spełnianiu [...] **odnoszących się do nich** wymogów dotyczących odporności [...].

- (12) W celu zapewnienia, aby wszystkie odpowiednie podmioty były objęte tymi wymogami, i w celu ograniczenia rozbieżności w tym zakresie należy wprowadzić zharmonizowane przepisy pozwalające na spójne wskazywanie podmiotów krytycznych na terenie Unii, umożliwiając [...] jednocześnie państwowym członkowskim **wykonywanie ich uprawnień decyzyjnych przy odpowiednim odzwierciedleniu roli i znaczenia tych podmiotów jako dostawców usług na ich terytorium** [...]. Należy zatem określić kryteria dotyczące wskazywania podmiotów krytycznych. Przez wzgląd na skuteczność [...] oraz pewność prawa należy ustanowić również odpowiednie przepisy dotyczące powiadamiania i współpracy w związku z takim wskazaniem oraz przepisy dotyczące jego skutków prawnych. W celu umożliwienia Komisji oceny prawidłowego stosowania niniejszej dyrektywy państwa członkowskie powinny przekazać Komisji, w sposób jak najbardziej szczegółowy [...], odpowiednie informacje i, w każdym wypadku, wykaz usług kluczowych, liczbę podmiotów krytycznych wskazanych w każdym sektorze i podsektorze, o których mowa w załączniku, oraz, [...] o **ile je zastosowano** [...], progę, **które można przedstawić jako pojedynczą wartość lub w formie zagregowanej, co oznacza, że informacje te można uśrednić według obszaru geograficznego, roku, sektora, podsektora lub na inny sposób, a także że mogą one zawierać informacje na temat zakresu przedstawionych wskaźników**.
- (13) **Państwa członkowskie** powinny również ustanowić kryteria umożliwiające określenie istotności skutku zakłócającego wywołanego przez takie incydenty, **z uwzględnieniem kryteriów określonych w art. 6 ust. 1**. Kryteria te powinny opierać się na kryteriach przewidzianych w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1148²⁰ w celu wykorzystania starań, jakie państwa członkowskie włożyły we wskazanie tych operatorów, oraz doświadczenia zdobytego w tym zakresie.

²⁰ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1148 z dnia 6 lipca 2016 r. w sprawie środków na rzecz wysokiego wspólnego poziomu bezpieczeństwa sieci i systemów informatycznych na terytorium Unii (Dz.U. L 194 z 19.7.2016, s. 1).

(13a) Zgodnie z przepisami unijnego prawa sektorowego podmioty w sektorach bankowości, infrastruktury rynku finansowego i infrastruktury cyfrowej, które mogą kwalifikować się jako podmioty krytyczne na podstawie niniejszej dyrektywy, są zobowiązane do oceny odpowiednich czynników ryzyka, podejmowania środków w celu zapewnienia swojej odporności i zgłaszania incydentów. Biorąc pod uwagę, że wymogi te są co najmniej równoważne z odpowiednimi obowiązkami określonymi w niniejszej dyrektywie, przepisy art. 9a i rozdziałów III–V nie powinny mieć zastosowania do tych podmiotów, tak aby uniknąć powielania działań i zbędnych obciążeń dla tych podmiotów. W związku z tym do podmiotów tych nie powinny mieć również zastosowania przepisy szczegółowe dotyczące nadzoru i egzekwowania określone w rozdziale VI. Aby jednak wzmocnić odporność rynku wewnętrznego jako całości oraz zachować spójność i kompleksowy charakter wysiłków i nadzoru właściwych organów państw członkowskich, specjalne strategie na rzecz wzmocnienia odporności podmiotów krytycznych, oceny ryzyka i środki wsparcia określone w rozdziale II niniejszej dyrektywy powinny mieć również zastosowanie do tych konkretnych sektorów. Ponadto państwa członkowskie powinny nadal określać, które podmioty w tych sektorach kwalifikują się jako podmioty krytyczne, biorąc pod uwagę szczególne uregulowania dla podmiotów w sektorach bankowości, infrastruktury rynku finansowego i infrastruktury cyfrowej.

(13b) Ponadto w tym samym celu, jakim jest unikanie powielania działań i zbędnych obciążeń dla podmiotów krytycznych, niniejsza dyrektywa powinna ustanowić system równoważności mający powszechne zastosowanie. W związku z tym w szeregu jasno określonych obszarów środki, które są równoważne ze środkami przewidzianymi w niniejszej dyrektywie i które zostały już wprowadzone przez podmioty krytyczne z dowolnego sektora w celu wypełnienia ich obowiązków wynikających z sektorowych aktów prawa Unii, mogą zostać uznane przez państwa członkowskie za równoważne. W związku z tym państwa członkowskie powinny mieć możliwość zwolnienia podmiotów krytycznych, w związku z uznanymi równoważnymi środkami, z obowiązku stosowania szczególnych środków wymaganych na podstawie niniejszej dyrektywy.

- (14) **Dyrektywa XXXX/XXXX [dyrektywa NIS 2] zobowiązuje podmioty do podejmowania odpowiednich środków technicznych i organizacyjnych w celu zarządzania ryzykami dla bezpieczeństwa sieci i systemów informatycznych wykorzystywanych przez tych dostawców do świadczenia usług, a także do zgłaszania znaczących incydentów i cyberzagrożeń. Ponieważ zagrożenia dla bezpieczeństwa sieci i systemów informatycznych mogą mieć różne źródła, [dyrektywa NIS 2] stosuje podejście uwzględniające wszystkie zagrożenia, które obejmuje ochronę sieci i systemów informatycznych i ich środowiska fizycznego.** Podmioty należące do sektora infrastruktury cyfrowej opierają się zasadniczo na sieciach i systemach informatycznych, a **zatem obowiązki nałożone na te podmioty przez [dyrektywę NIS 2] w kompleksowy sposób obejmują bezpieczeństwo fizyczne takich systemów, gdyż stanowi to element spoczywających na tych podmiotach obowiązków w zakresie zarządzania ryzykiem w cyberprzestrzeni i obowiązków w zakresie zgłaszania incydentów.** [...] Niemniej biorąc pod uwagę znaczenie usług świadczonych przez podmioty w sektorze infrastruktury cyfrowej **dla podmiotów krytycznych należących do wszystkich innych istotnych sektorów gospodarki** państwa członkowskie powinny wskazywać – na podstawie kryteriów i z wykorzystaniem procedury przewidzianych odpowiednio w niniejszej dyrektywie – podmioty związane z sektorem infrastruktury cyfrowej **jako podmioty krytyczne.** [...]

(15) W dorobku prawnym UE dotyczącym usług finansowych ustanowiono kompleksowe wymagania względem podmiotów finansowych polegające na zarządzaniu wszystkimi czynnikami ryzyka, z jakimi się zmagają, w tym ryzykiem operacyjnym, oraz zapewnieniu ciągłości działania. Obejmuje on rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012²¹, dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE²² i rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 600/2014²³, a także rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013²⁴ i dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE²⁵. Te ramy **prawne zostaną uzupełnione** [...] rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady XX/YYYY [proponowane rozporządzenie w sprawie operacyjnej odporności cyfrowej sektora finansowego (dalej „rozporządzenie DORA”)²⁶], w którym określono wymagania względem przedsiębiorstw finansowych dotyczące zarządzania ryzykiem związanym z ICT, w tym ochrony fizycznych infrastruktur ICT.

Ponieważ odporność podmiotów wymienionych w załączniku pkt 3 i 4 jest kompleksowo uregulowana w dorobku prawnym UE dotyczącym usług finansowych, podmioty te również należy, **podobnie jak podmioty w sektorze infrastruktury cyfrowej, wskazywać** jako podmioty krytyczne [...] **wyłącznie** do celów **art. 1–9** [...] niniejszej dyrektywy [...]. Aby zapewnić spójne stosowanie przepisów dotyczących ryzyka operacyjnego i odporności

²¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie instrumentów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym, kontrahentów centralnych i repozytoriów transakcji (Dz.U. L 201 z 27.7.2012, s. 1).

²² Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniająca dyrektywę 2002/92/WE i dyrektywę 2011/61/UE (Dz.U. L 173 z 12.6.2014, s. 349).

²³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 600/2014 z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (Dz.U. L 173 z 12.6.2014, s. 84).

²⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (Dz.U. L 176 z 27.6.2013, s. 1).

²⁵ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi, zmieniająca dyrektywę 2002/87/WE i uchylająca dyrektywy 2006/48/WE oraz 2006/49/WE (Dz.U. L 176 z 27.6.2013, s. 338).

²⁶ Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie operacyjnej odporności cyfrowej sektora finansowego i zmieniającego rozporządzenia (WE) nr 1060/2009, (UE) nr 648/2012, (UE) nr 600/2014 oraz (UE) nr 909/2014 – COM(2020) 595.

cyfrowej w sektorze finansowym, wsparcia ze strony państw członkowskich w zwiększaniu ogólnej odporności podmiotów finansowych równoważnych z podmiotami krytycznymi [...] **mogłyby** udzielać organy wyznaczone zgodnie z art. 41 [rozporządzenia DORA] **lub te wyznaczone na podstawie niniejszej dyrektywy** z zastosowaniem procedur określonych w **mających zastosowanie** przepisach w sposób [...] **spójny**.

- (16) Państwa członkowskie powinny wyznaczyć organy odpowiedzialne za nadzór nad stosowaniem przepisów niniejszej dyrektywy i, w stosownych przypadkach, za ich egzekwowanie oraz zapewnić, aby organy te dysponowały odpowiednimi uprawnieniami i zasobami. Z uwagi na różnice w krajowych strukturach zarządzania oraz w celu zabezpieczenia obowiązujących już ustaleń sektorowych lub unijnych organów nadzorczych i regulacyjnych, a także w celu unikania powielania państwa członkowskie powinny móc wyznaczać więcej niż jeden właściwy organ. W takim wypadku powinny one jednak wyraźnie rozgraniczyć odpowiednie zadania tych organów oraz zapewnić, aby organy te współpracowały ze sobą w sposób płynny i skuteczny. Wszystkie właściwe organy powinny również współpracować w ujęciu bardziej ogólnym z innymi właściwymi organami, zarówno na szczeblu krajowym, jak i szczeblu unijnym.
- (17) W celu ułatwienia współpracy i komunikacji transgranicznej oraz umożliwienia skutecznego wdrożenia niniejszej dyrektywy każde państwo członkowskie powinno, bez uszczerbku dla unijnych wymogów sektorowych, wyznaczyć [...] **jeden krajowy** pojedynczy punkt kontaktowy odpowiedzialny za koordynację kwestii związanych z odpornością podmiotów krytycznych oraz współpracę transgraniczną na poziomie Unii w tym zakresie.

- (18) [...] Właściwe organy wyznaczone na podstawie [...] **niniejszej dyrektywy oraz te wyznaczone na podstawie dyrektywy [dyrektywa NIS 2]** powinny współpracować i **wymieniać informacje na szczeblu krajowym**, [...] w odniesieniu do **ryzyka w cyberprzestrzeni, cyberzagrożeń i cyberincydentów** oraz ryzyk, **zagrożeń** i incydentów **poza cyberprzestrzenia** mających wpływ [...] na **podmioty krytyczne, a także w odniesieniu do odpowiednich środków podjętych przez właściwe organy wyznaczone na mocy dyrektywy [dyrektywa NIS 2] i niniejszej dyrektywy.**
- (19) Państwa członkowskie powinny wspierać podmioty krytyczne we wzmacnianiu ich odporności, zgodnie z ich obowiązkami przewidzianymi w niniejszej dyrektywie, bez uszczerbku dla własnej odpowiedzialności prawnej podmiotów za zapewnienie takiej zgodności. Państwa członkowskie mogłyby w szczególności opracować materiały zawierające wytyczne i metodyki, wspierać organizację ćwiczeń mających na celu sprawdzenie ich odporności oraz zapewnić **doradztwo i szkolenia** dla personelu podmiotów krytycznych. Ponadto biorąc pod uwagę współzależności między podmiotami i sektorami, państwa członkowskie powinny [...] **ułatwiać** dobrowolną wymianę informacji między podmiotami krytycznymi, bez uszczerbku dla zastosowania reguł konkurencji ustanowionych w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.
- (19a) W celu zwiększenia odporności podmiotów krytycznych wskazanych przez państwa członkowskie oraz zmniejszenia obciążenia administracyjnego tych podmiotów wyznaczone właściwe organy państw członkowskich powinny w stosownych przypadkach konsultować się ze sobą w celu spójnego stosowania dyrektywy. Konsultacje te powinny być rozpoczynane na wniosek dowolnego zainteresowanego właściwego organu i powinny koncentrować się na zapewnieniu spójnego podejścia do wzajemnie powiązanych podmiotów krytycznych, które korzystają z infrastruktury krytycznej fizycznie połączonej na terytorium co najmniej dwóch państw członkowskich, należą do tych samych grup lub struktur przedsiębiorstw lub które zostały wskazane w jednym państwie członkowskim i świadczą usługi kluczowe na rzecz innych państw członkowskich lub w innych państwach członkowskich.**

- (20) [...] Podmioty krytyczne powinny mieć pełne rozeznanie, jeśli chodzi o [...] istotne czynniki ryzyka, na które są narażone, oraz **być zobowiązane** je analizować. W tym celu powinny przeprowadzać oceny ryzyka, gdy tylko jest to konieczne ze względu na ich szczególne okoliczności oraz zmianę tych czynników ryzyka, a w każdym wypadku co cztery lata. Oceny ryzyka prowadzone przez podmioty krytyczne powinny opierać się na ocenie ryzyka przeprowadzonej przez państwa członkowskie. **Jeżeli podmioty krytyczne przeprowadziły już ocenę tych czynników ryzyka i zależności, jak określono w art. 10, na podstawie innych aktów prawa Unii lub prawa krajowego, państwa członkowskie mogą uznać pełną lub częściową równoważność tych istniejących ocen ryzyka.**
- (21) Podmioty krytyczne powinny wprowadzać środki organizacyjne, **środki bezpieczeństwa** i środki techniczne odpowiednie i proporcjonalne do czynników ryzyka, na które są narażone, aby zapobiegać incydentom, **chronić się przed nimi, reagować na nie**, stawiać im opór, złagodzić i stłumić je, dostosować się do nich oraz usunąć ich skutki. [...] Podmioty krytyczne powinny wprowadzać środki [...] **zgodnie z art. 11**, [...] przy czym szczegóły i zakres tych środków powinny w sposób odpowiedni i proporcjonalny odzwierciedlać poszczególne czynniki ryzyka rozpoznane przez każdy z podmiotów w ramach jego oceny ryzyka oraz specyfikę takiego podmiotu. **W celu promowania spójnego ogólnounijnego podejścia Komisja powinna, po konsultacji z Grupą ds. Odporności Podmiotów Krytycznych, przyjąć niewiążące wytyczne w celu doprecyzowania tych środków technicznych, środków bezpieczeństwa i środków organizacyjnych. Wywiązując się z obowiązków wynikających z niniejszej dyrektywy, każdy podmiot krytyczny powinien wyznaczyć urzędnika łącznikowego lub jego odpowiednika jako punkt kontaktowy z właściwymi organami krajowymi.**
- (22) W trosce o skuteczność i odpowiedzialność w planie zwiększania odporności lub dokumencie równoważnym lub dokumentach równoważnych z planem zwiększania odporności podmioty krytyczne powinny opisać [...] **wprowadzane** środki, stosując taki poziom szczegółowości, aby wystarczająco osiągnąć te cele, i biorąc pod uwagę rozpoznane czynniki ryzyka, oraz wprowadzać ten plan w życie. Taki równoważny dokument lub takie równoważne dokumenty można sporządzić zgodnie z **prawem krajowym lub** wymaganiami i normami opracowanymi w kontekście umów międzynarodowych w sprawie ochrony fizycznej, których państwa członkowskie są stronami, w tym w stosownych przypadkach Konwencji o ochronie fizycznej materiałów jądrowych i obiektów jądrowych.

(23) [...]²⁷ [...]²⁸ [...]²⁹ [...] [...]³⁰ [...]

Inne akty prawa krajowego lub prawa Unii mogą wymagać od podmiotów krytycznych ustanowienia środków odporności równoważnych środkom określonym w art. 11. Państwa członkowskie mogą zdecydować o uznaniu pełnej lub częściowej równoważności tych środków z tymi, o których mowa w art. 11, lub o zapewnieniu, by podmioty krytyczne opisały te środki w planie zwiększania odporności lub równoważnym dokumencie lub równoważnych dokumentach.

27 [...]

28 [...]

29 [...]

30 [...]

- (24) Ryzyko, że pracownicy **lub wykonawcy** podmiotów krytycznych nadużyją [...] swoich praw dostępu w ramach organizacji podmiotu w celu wyrządzenia szkody, budzi coraz większe obawy. Ryzyko to **może uzasadniać potrzebę ustanowienia specjalnej procedury przeprowadzania kontroli przeszłości osób wyznaczonych do pełnienia niewralgicznych ról lub posiadających dostęp do określonych miejsc w podmiotach krytycznych [...].** Należy zatem zapewnić **państwom członkowskim, w stosownych przypadkach,** możliwość **zezwoenia** podmiotom krytycznym na składanie wniosków o sprawdzenie przeszłości **jasno określonych kategorii** osób [...] oraz zapewnić, by wnioski te były rozpatrywane [...] zgodnie z [...] **kryteriami ustanowionymi w prawodawstwie krajowym i procedurach krajowych.** **Takie sprawdzanie przeszłości powinno, w razie potrzeby i w stosownych przypadkach, opierać się na informacjach uzyskanych z europejskiego systemu przekazywania informacji z rejestrów karnych (ECRIS)³¹, a także, w razie potrzeby i w stosownych przypadkach, na danych z systemu informacyjnego Schengen drugiej generacji (SIS II)³², jak również na wszelkich innych dostępnych bezstronnych informacjach, które mogą być niezbędne do określenia, czy dana osoba jest odpowiednia do pracy na stanowisku, którego dotyczy wniosek podmiotu krytycznego.**

³¹ **Decyzja ramowa Rady 2009/315/WSiSW i rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/816 z dnia 22 maja 2019 r., Dz.U. L 135, s. 1.**

³² **Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1862 z dnia 28 listopada 2018 r. w sprawie utworzenia, funkcjonowania i użytkowania Systemu Informacyjnego Schengen (SIS) w dziedzinie współpracy policyjnej i współpracy wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych, zmiany i uchylenia decyzji Rady 2007/533/WSiSW oraz uchylenia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1986/2006 i decyzji Komisji 2010/261/UE, Dz.U. L 312, s. 56.**

- (25) Podmioty krytyczne powinny zgłaszać tak szybko, jak jest to racjonalnie możliwe w danych okolicznościach, właściwym organom państw członkowskich incydenty, które istotnie zakłócają lub mogą potencjalnie istotnie zakłócać [...] **świadczanie usług kluczowych**. Zgłoszenie powinno umożliwiać właściwym organom szybką i adekwatną reakcję na incydenty oraz uzyskanie kompleksowego wyobrażenia na temat wszystkich czynników ryzyka, na które podmioty krytyczne są narażone. W tym celu należy ustanowić procedurę zgłaszania określonych incydentów oraz określić parametry umożliwiające ustalenie, kiedy rzeczywiste lub potencjalne zakłócenie jest znaczące, w związku z czym dane incydenty należy zgłosić. Zważywszy na potencjalny wpływ transgraniczny takich zakłóceń, należy ustanowić procedurę, za pomocą której państwa członkowskie będą mogły przekazywać informacje innym zainteresowanym państwom członkowskim za pośrednictwem pojedynczych punktów kontaktowych.
- (26) Podczas gdy podmioty krytyczne działają zazwyczaj jako element w coraz większym stopniu wzajemnie powiązanej sieci świadczenia usług i infrastruktury oraz często świadczą usługi kluczowe w więcej niż jednym państwie członkowskim, niektóre z tych podmiotów mają szczególne znaczenie dla Unii, ponieważ świadczą usługi kluczowe na rzecz więcej niż jednej trzeciej państw członkowskich[...] **lub w więcej niż jednej trzeciej państw członkowskich**, i **moga** zatem **korzystać ze szczególnego wsparcia na poziomie Unii**. [...] Należy zatem ustanowić przepisy dotyczące [...] **misji doradczych** w odniesieniu do takich podmiotów krytycznych o szczególnym znaczeniu europejskim. Przepisy te pozostają bez uszczerbku dla przepisów dotyczących nadzoru i egzekwowania przewidzianych w niniejszej dyrektywie.

- (27) **Na uzasadniony wniosek co najmniej jednego państwa członkowskiego, na rzecz którego lub w którym świadczona jest usługa kluczowa, lub Komisji,** w przypadkach gdy [...] do zapewnienia podmiotowi krytycznemu doradztwa w zakresie wypełniania jego obowiązków [...] lub do oceny wypełnienia obowiązków przez podmiot krytyczny o szczególnym znaczeniu europejskim niezbędne są dodatkowe informacje, Komisja powinna **mieć możliwość** zorganizowania – w porozumieniu z państwem członkowskim, w którym znajduje się ten [...] podmiot – misji doradczej w celu oceny środków wdrożonych przez ten podmiot. Aby zapewnić prawidłowe powadzenie takich misji doradczych, należy ustanowić dodatkowe przepisy, w szczególności dotyczące organizacji i przebiegu misji, działań następczych oraz obowiązków podmiotów krytycznych o szczególnym znaczeniu europejskim, których dotyczą misje. Misje doradcze należy – bez uszczerbku dla konieczności przestrzegania przepisów niniejszej dyrektywy przez państwo członkowskie, w którym prowadzi się misję doradczą, oraz przez podmiot, którego ona dotyczy – prowadzić zgodnie ze szczegółowymi przepisami prawa tego państwa członkowskiego, na przykład dotyczącymi konkretnych warunków, które należy spełnić, aby uzyskać dostęp do odpowiednich budynków lub terenów lub dokumentów, oraz dotyczącymi środka zaskarżenia. O konkretną wiedzę ekspercką wymaganą na potrzeby takich misji można by w stosownych przypadkach wносить za pośrednictwem Centrum Koordynacji Reagowania Kryzysowego.
- (28) W celu wsparcia Komisji i ułatwienia współpracy [...] **między państwami członkowskimi** oraz wymiany informacji, w tym najlepszych praktyk, na temat kwestii związanych z niniejszą dyrektywą należy powołać Grupę ds. Odporności Podmiotów Krytycznych [...] **jako** grupę ekspertów Komisji. Państwa członkowskie powinny dokładać starań, aby zapewnić skuteczną i efektywną współpracę wyznaczonych przedstawicieli ich właściwych organów w ramach Grupy ds. Odporności Podmiotów Krytycznych, **w tym poprzez wyznaczenie członków posiadających odpowiednie poświadczenie bezpieczeństwa osobowego.** Grupa powinna rozpocząć wykonywanie zadań sześć miesięcy po wejściu w życie niniejszej dyrektywy, tak aby zapewnić dodatkowe środki na rzecz odpowiedniej współpracy w okresie transpozycji niniejszej dyrektywy. **Grupa powinna współdziałać z innymi odpowiednimi sektorowymi grupami roboczymi ekspertów.**

- (29) Aby osiągnąć cele niniejszej dyrektywy i bez uszczerbku dla odpowiedzialności prawnej państw członkowskich i podmiotów krytycznych za wywiązywanie się z ich odpowiednich obowiązków przewidzianych w niniejszej dyrektywie, Komisja powinna – jeżeli uzna to za stosowne – podjąć pewne działania wspierające mające na celu ułatwienie wypełniania tych obowiązków. Udzielając wsparcia państwom członkowskim i podmiotom krytycznym w wykonywaniu obowiązków na podstawie niniejszej dyrektywy, Komisja powinna korzystać z istniejących struktur i narzędzi, takich jak te dostępne w ramach Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności oraz Europejskiej Sieci Referencyjnej ds. Ochrony Infrastruktury Krytycznej. **Zasoby finansowe na te działania wspierające powinny być zapewnione zgodnie z uzgodnionymi przydziałami w wieloletnich ramach finansowych i powinny zostać pokryte w szczególności z dostępnej puli środków przewidzianej w ramach Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego na lata 2021–2027.**

(30) Państwa członkowskie powinny zapewnić, aby ich właściwe organy dysponowały pewnymi szczególnymi uprawnieniami umożliwiającymi im prawidłowe stosowanie i egzekwowanie niniejszej dyrektywy względem podmiotów krytycznych, jeżeli zgodnie z niniejszą dyrektywą podmioty te należą do ich jurysdykcji. Takie uprawnienia powinny obejmować w szczególności uprawnienie do prowadzenia inspekcji i audytów oraz sprawowania nadzoru, wymagania, aby podmioty krytyczne przekazały informacje i dowody związane ze środkami, które wdrożyły, aby wywiązać się ze swoich obowiązków, oraz w stosownych przypadkach wydawania nakazów usunięcia skutków stwierdzonych naruszeń. Wydając takie nakazy, państwa członkowskie nie powinny wymagać środków wykraczających poza środki niezbędne i proporcjonalne do zapewnienia przestrzegania przepisów przez dane podmioty krytyczne, biorąc pod uwagę w szczególności powagę naruszenia oraz zdolność gospodarczą podmiotu krytycznego. Mówiąc ogólniej, uprawnieniom tym powinny towarzyszyć odpowiednie i skuteczne zabezpieczenia przewidziane prawem krajowym i zgodne z wymogami wynikającymi z Karty praw podstawowych Unii Europejskiej. Dokonując oceny wypełnienia obowiązków wynikających z niniejszej dyrektywy przez podmiot krytyczny, właściwe organy wyznaczone na podstawie niniejszej dyrektywy powinny mieć możliwość zwrócenia się do właściwych organów wyznaczonych na podstawie dyrektywy NIS 2 o [...] **wykonanie ich uprawnień w zakresie nadzoru i egzekwowania w odniesieniu do podmiotu krytycznego objętego zakresem [dyrektywy NIS 2], który to podmiot został również wskazany jako krytyczny na podstawie niniejszej dyrektywy.** W tym celu wyżej wymienione właściwe organy powinny współpracować i wymieniać informacje.

[...] ³³ [...]

- (32) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszej dyrektywy należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011³⁴.

³³ [...].

³⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

- (33) Ponieważ cele niniejszej dyrektywy – a mianowicie zapewnienie świadczenia na rynku wewnętrznym usług koniecznych do utrzymania niezbędnych funkcji społecznych lub działalności gospodarczej oraz zwiększenie odporności podmiotów krytycznych świadczących takie usługi – nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast ze względu na skutki działania możliwe jest lepsze ich osiągnięcie na poziomie Unii, Unia może podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w art. 5 niniejsza dyrektywa nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów.
- (34) Należy zatem uchylić dyrektywę 2008/114/WE,

ROZDZIAŁ I
PRZEDMIOT, ZAKRES STOSOWANIA I DEFINICJE

Artykuł 1

Przedmiot i zakres stosowania

1. W niniejszej dyrektywie:
 - a) nakłada się na państwa członkowskie obowiązki polegające na przyjmowaniu [...] **konkretnych** środków mających na celu zapewnienie świadczenia na rynku wewnętrznym usług koniecznych do utrzymania niezbędnych funkcji społecznych lub działalności gospodarczej, **w ramach zakresu stosowania art. 114 TFUE,** a w szczególności na wskazywaniu podmiotów krytycznych [...] oraz **wspieraniu ich** w wypełnianiu przez nich swoich obowiązków;
 - b) ustanawia się obowiązki podmiotów krytycznych mające na celu zwiększenie ich odporności i [...] zdolności do świadczenia takich usług na rynku wewnętrznym;
 - c) ustanawia się przepisy dotyczące nadzoru i egzekwowania [...];
 - d) [...] ustanawia się [...] przepisy w zakresie wskazywania** podmiotów krytycznych [...] o szczególnym znaczeniu europejskim **oraz w zakresie misji doradczych dotyczących tych podmiotów;**

e) ustanawia się wspólne procedury dotyczące współpracy i sprawozdawczości w zakresie stosowania przepisów niniejszej dyrektywy.

2. Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do kwestii objętych dyrektywą (UE) XX/YY [proponowaną dyrektywą w sprawie środków na rzecz wysokiego wspólnego poziomu cyberbezpieczeństwa na terytorium Unii („dyrektywa NIS 2”)], bez uszczerbku dla art. 7.
3. Jeżeli w przepisach sektorowych aktów prawa Unii nałożono na podmioty krytyczne obowiązek zastosowania środków [...] i jeżeli wymagania te są **uznawane za** co najmniej równoważne z obowiązkami przewidzianymi w niniejszej dyrektywie, odpowiednie przepisy niniejszej dyrektywy nie mają zastosowania, w tym przepisy dotyczące nadzoru i egzekwowania przewidziane w rozdziale VI.
4. Bez uszczerbku dla art. 346 TFUE informacje, które są poufne zgodnie z przepisami unijnymi i krajowymi, takimi jak przepisy dotyczące tajemnicy przedsiębiorstwa, podlegają wymianie z Komisją i innymi odpowiednimi organami tylko wtedy, gdy wymiana taka jest niezbędna do stosowania niniejszej dyrektywy. Informacje podlegające wymianie ogranicza się do tego, co jest istotne dla celów takiej wymiany i proporcjonalne do jej celów. Podczas wymiany informacji zachowuje się poufność tych informacji oraz [...] **ma się na uwadze bezpieczeństwo państw członkowskich oraz** bezpieczeństwo i interesy handlowe podmiotów krytycznych.

5. Niniejsza dyrektywa pozostaje bez uszczerbku dla obowiązku państw członkowskich w zakresie gwarantowania bezpieczeństwa narodowego i obronności lub ich uprawnień do gwarantowania innych podstawowych funkcji państwa, w tym zapewniania integralności terytorialnej państwa i utrzymywania porządku publicznego.

Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do:

- a. podmiotów nieobjętych zakresem stosowania prawa Unii, a w każdym przypadku podmiotów, które prowadzą działalność głównie w obszarach obronności, bezpieczeństwa narodowego, bezpieczeństwa publicznego lub ścigania przestępstw, niezależnie od tego, który podmiot prowadzi taką działalność, i niezależnie od tego, czy jest to podmiot publiczny czy prywatny;**
- b. podmiotów, które prowadzą działalność w obszarach sądownictwa, parlamentów lub banków centralnych;**
- c. działalności podmiotów nieobjętych zakresem stosowania prawa Unii, a w każdym przypadku wszelkiej działalności dotyczącej bezpieczeństwa narodowego lub obronności, niezależnie od tego, który podmiot prowadzi taką działalność, i niezależnie od tego, czy jest to podmiot publiczny czy prywatny.**

Obowiązki ustanowione w niniejszej dyrektywie nie wiążą się z dostarczaniem informacji, których ujawnienie jest sprzeczne z podstawowymi interesami państw członkowskich w zakresie bezpieczeństwa narodowego, bezpieczeństwa publicznego lub obronności.

6. Niniejsza dyrektywa pozostaje bez uszczerbku dla prawa Unii w sprawie ochrony danych osobowych, w szczególności przepisów rozporządzenia (UE) 2016/679³⁵ i dyrektywy 2002/58/WE³⁶.

³⁵ **Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE; Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1.**

³⁶ **Dyrektywa 2002/58/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 lipca 2002 r. dotycząca przetwarzania danych osobowych i ochrony prywatności w sektorze łączności elektronicznej; Dz.U. L 201 z 31.7.2002, s. 37.**

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszej dyrektywy stosuje się następujące definicje:

- 1) „podmiot krytyczny” oznacza podmiot publiczny lub prywatny **należący do jednej z kategorii** [...] wymienionych w **trzeciej kolumnie tabeli w** załączniku, który został wskazany jako taki przez państwo członkowskie zgodnie z art. 5;
 - 2) „odporność” oznacza zdolność **podmiotu krytycznego** do zapobiegania incydentowi, **ochrony przed nim, reagowania na niego**, stawiania mu oporu, łagodzenia i tłumienia takiego incydentu, dostosowania się do niego [...] oraz usunięcia jego skutków [...];
 - 3) „incydent” oznacza każde zdarzenie mogące **znaczaco** zakłócić lub zakłócające [...] **świadczenie usługi kluczowej**;
 - 4) „infrastruktura **krytyczna**” oznacza mienie, **obiekt, sprzęt, sieć**, system lub jego część niezbędne do [...] **świadczenia** usługi kluczowej;
 - 5) „usługa kluczowa” oznacza usługę, która jest **niezbędna** [...] dla utrzymania niezbędnych funkcji społecznych lub działalności gospodarczej;
- [...]
- 7) „ocena ryzyka” oznacza [...] **ogólny proces podejmowany przez właściwe organy krajowe zgodnie z art. 4 lub przez podmioty krytyczne zgodnie z art. 10 w celu** określenia charakteru i zakresu **odnośnych zagrożeń, słabości oraz** ryzyka, [...] które mogłyby **prowadzić do incydentu**.

Artykuł 2a
Minimalna harmonizacja

Państwa członkowskie mogą, bez uszczerbku dla ich obowiązków wynikających z prawa Unii, przyjmować lub utrzymywać przepisy prawa krajowego mające na celu osiągnięcie wyższego poziomu odporności podmiotów krytycznych.

ROZDZIAŁ II
KRAJOWE RAMY DOTYCZĄCE ODPORNOŚCI PODMIOTÓW KRYTYCZNYCH

Artykuł 3

Strategia w zakresie odporności podmiotów krytycznych

1. Każde państwo członkowskie przyjmuje w terminie do dnia [trzy lata po wejściu w życie niniejszej dyrektywy] strategię mającą na celu **zwiększenie** [...] odporności podmiotów krytycznych. W strategii tej określa się, **w oparciu o odpowiednie istniejące krajowe i sektorowe strategie lub dokumenty**, cele strategiczne i środki polityczne służące osiągnięciu i utrzymaniu wysokiego poziomu odporności po stronie tych podmiotów krytycznych oraz obejmujące co najmniej sektory, o których mowa w załączniku.

2. Strategia zawiera przynajmniej następujące elementy:
- a) cele i priorytety strategiczne do celów zwiększenia ogólnej odporności podmiotów krytycznych, biorąc pod uwagę transgraniczne i międzysektorowe **zależności i** **współzależności**;
 - b) ramy zarządzania służące osiągnięciu celów i priorytetów strategicznych, w tym opis ról i obowiązków poszczególnych organów, podmiotów krytycznych i innych stron zaangażowanych we wdrażanie strategii;
 - c) opis środków niezbędnych do zwiększenia ogólnej odporności podmiotów krytycznych, w tym **opis** krajowej oceny ryzyka, **procesu** wskazywania podmiotów krytycznych [...], a także zastosowanych zgodnie z niniejszym rozdziałem środków mających na celu wsparcie podmiotów krytycznych;
 - d) ramy polityczne umożliwiające [...] koordynację między właściwymi organami wyznaczonymi na podstawie art. 8 niniejszej dyrektywy oraz na podstawie [dyrektywy NIS 2] na potrzeby wymiany informacji na temat **ryzyk w cyberprzestrzeni, cyberzagrożeń i cyberincydentów oraz ryzyk, zagrożeń i** [...] incydentów poza cyberprzestrzenią oraz wykonywania zadań nadzorczych.

Strategię tę aktualizuje się w razie potrzeby, a przynajmniej co cztery lata.

3. Państwa członkowskie informują Komisję o **istotnych aspektach** swoich strategii, **w tym elementach, o których mowa w ust. 2**, i o wszelkich aktualizacjach tych **aspektów** [...] w ciągu trzech miesięcy od ich przyjęcia.

Artykuł 4

Ocena ryzyka prowadzona przez państwa członkowskie

1. Właściwe organy wyznaczone na podstawie art. 8 ustanawiają wykaz usług kluczowych w sektorach, o których mowa w załączniku. W terminie do dnia [trzy lata po wejściu w życie niniejszej dyrektywy], a następnie w razie potrzeby, a przynajmniej co cztery lata dokonują one [...] **oceny ryzyka** [...] w celu wskazania podmiotów krytycznych zgodnie z art. 5 [...] oraz udzielenia pomocy tym podmiotom krytycznym we wprowadzeniu środków zgodnie z art. 11.

Ocena ryzyka uwzględnia [...] istotne zagrożenia, spowodowane przez człowieka i naturalne, w tym wypadki, klęski żywiołowe, stany zagrożenia zdrowia publicznego, **zagrożenia hybrydowe lub inne** zagrożenia związane z konfliktem, w tym przestępstwa terrorystyczne, o których mowa w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/541³⁷.

Dokonując oceny ryzyka, państwa członkowskie biorą pod uwagę [...] **co najmniej**:

- a) ogólną ocenę ryzyka przeprowadzoną na podstawie art. 6 ust. 1 decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1313/2013/UE³⁸;
- b) inne istotne oceny ryzyka przeprowadzone zgodnie z wymogami właściwych sektorowych aktów prawa Unii, w tym rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/941³⁹, [...] rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1938⁴⁰, **dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/18/UE⁴¹ oraz dyrektywy 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁴²**;

³⁷ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/541 z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie zwalczania terroryzmu i zastępująca decyzję ramową Rady 2002/475/WSiSW oraz zmieniająca decyzję Rady 2005/671/WSiSW (Dz.U. L 88 z 31.3.2017, s. 6).

³⁸ Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1313/2013/UE z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 924).

³⁹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/941 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie gotowości na wypadek zagrożeń w sektorze energii elektrycznej i uchylające dyrektywę 2005/89/WE (Dz.U. L 158 z 14.6.2019, s. 1).

⁴⁰ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1938 z dnia 25 października 2017 r. dotyczące środków zapewniających bezpieczeństwo dostaw gazu ziemnego i uchylające rozporządzenie (UE) nr 994/2010 (Dz.U. L 280 z 28.10.2017, s. 1).

⁴¹ **Dyrektywa 2012/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie kontroli zagrożeń poważnymi awariami związanymi z substancjami niebezpiecznymi, zmieniająca, a następnie uchylająca dyrektywę Rady 96/82/WE (Dz.U. L 197 z 24.7.2012, s. 1).**

⁴² **Dyrektywa 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim (Dz.U. L 288 z 6.11.2007, s. 27).**

- c) wszelkie **istotne** czynniki ryzyka wynikające z zależności między sektorami wymienionymi w załączniku, w tym [...] **zależności od podmiotów znajdujących się w** innych państwach członkowskich i państwach trzecich, oraz wpływ, jaki **znaczące** zakłócenie w jednym sektorze może mieć na inne sektory;
- d) wszelkie **istotne** informacje na temat incydentów zgłoszonych zgodnie z art. 13.

Do celów akapitu pierwszego lit. c) państwa członkowskie współpracują w stosownych przypadkach z właściwymi organami innych państw członkowskich i państw trzecich.

- 3. Państwa członkowskie udostępniają odpowiednie elementy oceny ryzyka, o których mowa w ust. 1, podmiotom krytycznym, które wskazały zgodnie z art. 5. **Informacje przekazane podmiotom krytycznym** [...] pomagają **im** [...] w przeprowadzaniu ich własnych oceny ryzyka, zgodnie z art. 10, oraz we wprowadzaniu środków służących zapewnieniu ich odporności, zgodnie z art. 11.
- 4. Każde państwo członkowskie przekazuje Komisji informacje [...] o rozpoznanych rodzajach ryzyka oraz **podsumowanie** wyników oceny ryzyka [...] w ciągu [...] **trzech miesięcy od przeprowadzenia oceny ryzyka**], a następnie w razie miarę potrzeby, a przynajmniej co cztery lata.
- 5. Komisja [...] – we współpracy z państwami członkowskimi – **opracowuje** dobrowolny wspólny formularz sprawozdawczy do celów wykonania ust. 4.

Artykuł 5

Wskazywanie podmiotów krytycznych

1. W terminie do dnia **[cztery lata]** [...] po wejściu w życie niniejszej dyrektywy] państwa członkowskie wskazują [...] podmioty krytyczne w sektor**ach** i podsektor**ach**, o których mowa w załączniku [...].
2. Wskazując podmioty krytyczne zgodnie z ust. 1, państwa członkowskie biorą pod uwagę wyniki oceny ryzyka przeprowadzonej zgodnie z art. 4, oraz uwzględniają **wszystkie** następujące kryteria:
 - a) podmiot świadczy co najmniej jedną usługę kluczową;
 - b) [...] **podmiot i jego** infrastruktura **krytyczna** znajdują się [...] **na terytorium** państwa członkowskiego, **które dokonuje wskazania** oraz
 - c) incydent miałby istotne, **określone w art. 6 ust. 1**, skutki zakłócające świadczenie [...] **tych** usług **kluczowych** lub innych usług kluczowych w sektorach, o których mowa w załączniku, [...].
3. Każde państwo członkowskie sporządza wykaz wskazanych podmiotów krytycznych i zapewnia, aby te podmioty krytyczne były powiadamiane o tym wskazaniu w terminie jednego miesiąca od jego dokonania. **Państwa członkowskie** informują [...] te podmioty krytyczne [...] o ich obowiązkach przewidzianych w rozdziałach [...] **III** i [...] **IV** oraz o dacie, począwszy od której przepisy **te** [...] mają do nich zastosowanie, **bez uszczerbku dla art. 7**.

W przypadku odnośnych podmiotów krytycznych przepisy [...] **rozdziałów** III i **IV** mają zastosowanie [...] po **dwunastu** miesiącach od tej daty, **z wyjątkiem przepisów art. 14 ust. 2a, które mają zastosowanie od dnia powiadomienia.**

4. Państwa członkowskie zapewniają, aby ich właściwe organy wyznaczone na podstawie art. 8 niniejszej dyrektywy przekazywały właściwym organom wyznaczonym [...] na podstawie art. 8 [dyrektywy NIS 2] dane identyfikacyjne podmiotów krytycznych, które państwa te wskazały na podstawie niniejszego artykułu, w terminie jednego miesiąca od takiego wskazania.

[...]

6. [...]

7. W razie potrzeby i w każdym przypadku przynajmniej co cztery lata państwa członkowskie dokonują przeglądu wykazu wskazanych podmiotów krytycznych oraz, w stosownych przypadkach, aktualizują go.

Jeżeli takie aktualizacje prowadzą do wskazania dodatkowych podmiotów krytycznych, stosuje się ust. 3 [...] i **4** [...]. Ponadto państwa członkowskie zapewniają, aby podmioty, które wskutek jakiegokolwiek tego rodzaju aktualizacji nie są już wskazane jako podmioty krytyczne, zostały poinformowane, że z chwilą otrzymania takiej informacji nie podlegają już obowiązkowi przewidzianym w rozdziale III.

Artykuł 6

Istotny skutek zakłócający

1. Przy określaniu istotności skutku zakłócającego, o którym mowa w art. 5 ust. 2 lit. c), państwa członkowskie uwzględniają następujące kryteria:
 - a) liczbę użytkowników polegających na usłudze **kluczowej** świadczonej przez podmiot;
 - b) zależność innych sektorów, o których mowa w załączniku, od tej usługi **kluczowej**;
 - c) wpływ, jaki incydenty – jeżeli chodzi o ich skalę i czas trwania – mogłyby mieć na działalność gospodarczą i społeczną, środowisko, [...] **ochronę i** bezpieczeństwo publiczne oraz **na zdrowie ludności**;
 - d) udział podmiotu w rynku takich usług;
 - e) obszar geograficzny, którego mógłby dotyczyć incydent, z uwzględnieniem wszelkiego wpływu transgranicznego;
 - f) znaczenie podmiotu w utrzymywaniu wystarczającego poziomu usługi **kluczowej** przy uwzględnieniu dostępności alternatywnych sposobów świadczenia tej usługi.
2. **W ciągu** [...] trzech miesięcy [...] **od wskazania podmiotów krytycznych** państwa członkowskie przekazują Komisji następujące informacje:
 - a) wykaz usług **kluczowych**, o których mowa w art. 4 ust. 1;

- b) liczbę wskazanych podmiotów krytycznych w każdym sektorze i podsektorze, o których mowa w załączniku [...];
- c) wszelkie progi zastosowane celem określenia co najmniej jednego spośród kryteriów, o których mowa w ust. 1, **które to progi można przedstawić jako pojedynczą wartość lub w formie zagregowanej.**

Następnie państwa członkowskie przekazują te informacje w razie potrzeby i przynajmniej co cztery lata.

- 3. Komisja [...] – po skonsultowaniu się z Grupą ds. Odporności Podmiotów Krytycznych – **przyjmuje niewiążące** wytyczne mające na celu ułatwienie stosowania kryteriów, o których mowa w ust. 1, biorąc pod uwagę informacje, o których mowa w ust. 2.

Artykuł 7

*[...] [...] **Podmioty krytyczne w sektorze bankowym, sektorze infrastruktury rynku finansowego oraz sektorze infrastruktury cyfrowej***

[...]

[...]

[...]

Państwa członkowskie zapewniają, aby przepisy art. 9a i rozdziałów III–VI nie miały zastosowania w odniesieniu do wskazanych podmiotów krytycznych w sektorach, o których mowa w pkt 3, 4 i 8 tabeli w załączniku.

Artykuł 8

Właściwe organy krajowe i pojedyncze punkty kontaktowe

- 1. Każde państwo członkowskie wyznacza co najmniej jeden właściwy organ odpowiedzialny za prawidłowe stosowanie – i w stosownych przypadkach egzekwowanie – przepisów niniejszej dyrektywy na szczeblu krajowym („właściwy organ”). Państwa członkowskie mogą wyznaczyć istniejący organ lub istniejące organy.

W odniesieniu do podmiotów krytycznych w sektorach, o których mowa w pkt 3 i 4 tabeli w załączniku, organami wyznaczonymi jako właściwe organy, w stosownych przypadkach, są właściwe organy wyznaczone na podstawie art. 41 [rozporządzenia DORA]. W odniesieniu do podmiotów krytycznych, o których mowa w pkt 8 tabeli w załączniku, wyznaczonymi właściwymi organami są, w stosownych przypadkach, właściwe organy wyznaczone na podstawie art. 8 [dyrektywy NIS 2].

Jeżeli państwa członkowskie wyznaczą więcej niż jeden organ, wyraźnie określają odpowiednie zadania przedmiotowych organów oraz zapewniają ich skuteczną współpracę w wypełnianiu ich zadań na mocy niniejszej dyrektywy, w tym w odniesieniu do wyznaczenia i działań pojedynczego punktu kontaktowego, o którym mowa w ust. 2.

2. Każde państwo członkowskie wyznacza [...] **jeden krajowy** pojedynczy punkt kontaktowy, aby pełnił on funkcję łącznikową w celu zapewnienia współpracy transgranicznej z [...] **pojedynczymi punktami kontaktowymi** innych państw członkowskich oraz z Grupą ds. Odporności Podmiotów Krytycznych, o której mowa w art. 16 („pojedynczy punkt kontaktowy”).

3. W terminie do dnia **[siedem [...]** lat [...] po wejściu w życie niniejszej dyrektywy], a następnie [...] **co dwa lata**, pojedyncze punkty kontaktowe przekazują Komisji oraz Grupie ds. Odporności Podmiotów Krytycznych sprawozdanie podsumowujące na temat otrzymanych zgłoszeń, w tym liczby zgłoszeń, charakteru zgłoszonych incydentów oraz działań podjętych zgodnie z art. 13 ust. 3.

Komisja, we współpracy z Grupą ds. Odporności Podmiotów Krytycznych, opracowuje dobrowolny wspólny formularz sprawozdawczy na potrzeby sprawozdania podsumowującego, o którym mowa w akapicie powyżej.

4. Każde państwo członkowskie zapewnia, aby właściwy organ [...] i pojedynczy punkt kontaktowy [...] **posiadały** uprawnienia oraz odpowiednie zasoby finansowe, ludzkie i techniczne, by w sposób skuteczny i wydajny wykonywać przydzielone [...] **im** zadania.
5. Państwa członkowskie zapewniają, aby ich właściwe organy – w stosownych przypadkach oraz zgodnie z prawem Unii i prawem krajowym – konsultowały się oraz współpracowały z innymi odpowiednimi organami krajowymi, w [...] **tym** z tymi, które zajmują się ochroną ludności, ściganiem przestępstw oraz ochroną danych osobowych, a także z [...] **podmiotami krytycznymi i** odpowiednimi zainteresowanymi stronami [...].
6. Państwa członkowskie zapewniają, aby ich właściwe organy wyznaczone zgodnie z niniejszym artykułem współpracowały i **wymieniały się informacjami** z właściwymi organami wyznaczonymi na podstawie [dyrektywy NIS 2] w zakresie ryzyka w cyberprzestrzeni, **cyberzagrożeń** i [...] cyberincydentów **oraz ryzyk, zagrożeń i incydentów poza cyberprzestrzenią** wpływających na podmioty krytyczne, a także w zakresie **odpowiednich** środków wdrożonych przez właściwe organy wyznaczone na podstawie [dyrektywy NIS 2] i **niniejszej dyrektywy** [...].
7. Każde państwo członkowskie powiadamia Komisję o wyznaczeniu właściwego organu i pojedynczego punktu kontaktowego w ciągu trzech miesięcy od tego wyznaczenia, w tym o ich [...] zadaniach i obowiązkach wynikających z niniejszej dyrektywy, o ich danych kontaktowych oraz o wszelkich późniejszych zmianach w tym zakresie.

W przypadku gdy państwa członkowskie postanowiły mianować organy inne niż te wskazane w ust. 1 akapit drugi jako wyznaczone właściwe organy w odniesieniu do podmiotów krytycznych, o których mowa w pkt 3, 4 i 8 tabeli w załączniku, również informują o tym Komisję.

Każde państwo członkowskie podaje do publicznej wiadomości informację o wyznaczeniu właściwego organu i pojedynczego punktu kontaktowego.

8. Komisja publikuje wykaz pojedynczych punktów kontaktowych państw członkowskich.

Artykuł 9

Wsparcie państw członkowskich na rzecz podmiotów krytycznych

1. Państwa członkowskie wspierają podmioty krytyczne w zwiększaniu ich odporności. Wsparcie to może obejmować opracowywanie materiałów zawierających wytyczne i metodyk, pomoc w organizacji ćwiczeń mających na celu sprawdzenie odporności tych podmiotów oraz zapewnianie **doradztwa i** szkoleń dla personelu podmiotów krytycznych.
2. Państwa członkowskie zapewniają, aby właściwe organy współpracowały z podmiotami krytycznymi z sektorów, o których mowa w załączniku, oraz aby prowadziły z nimi wymianę informacji i dobrych praktyk.
3. Państwa członkowskie [...] **ułatwiają** dobrowolną wymianę informacji między podmiotami krytycznymi w odniesieniu do kwestii objętych niniejszą dyrektywą zgodnie z unijnymi i krajowymi przepisami, w szczególności z przepisami dotyczącymi **informacji niejawnych i szczególnie chronionych**, konkurencji i ochrony danych osobowych.

Artykuł 9a

Współpraca między państwami członkowskimi

Państwa członkowskie podejmują wzajemne konsultacje dotyczące podmiotów krytycznych, gdy jest to właściwe dla spójnego stosowania dyrektywy. Konsultacje takie odbywają się w szczególności w odniesieniu do podmiotów krytycznych, które:

- a) korzystają z infrastruktury krytycznej, która jest fizycznie połączona na terytorium co najmniej dwóch państw członkowskich;
- b) są częścią struktur przedsiębiorstw połączonych lub powiązanych z podmiotami krytycznymi w innych państwach członkowskich;
- c) zostały wskazane jako takie w jednym państwie członkowskim i świadczą usługi kluczowe na rzecz innych państw członkowskich lub w innych państwach członkowskich.

Konsultacje mają na celu zwiększenie odporności podmiotów krytycznych oraz, w miarę możliwości, zmniejszenie obciążeń administracyjnych dla podmiotów krytycznych.

ROZDZIAŁ III

ODPORNOŚĆ PODMIOTÓW KRYTYCZNYCH

Artykuł 10

Ocena ryzyka prowadzona przez podmioty krytyczne

Państwa członkowskie zapewniają, aby w ciągu [...] **dwunastu** miesięcy po otrzymaniu powiadomienia, o którym mowa w art. 5 ust. 3, a następnie w stosownych przypadkach i co najmniej raz na cztery lata, podmioty krytyczne dokonywały oceny – na podstawie ocen ryzyka przeprowadzonych przez państwa członkowskie i innych istotnych źródeł informacji – [...] istotnych czynników ryzyka, które mogą zakłócać [...] **świadczenie usług kluczowych**.

Ocena ryzyka **przeprowadzana przez podmiot krytyczny** obejmuje [...] odpowiednie istotne czynniki ryzyka, o których mowa w art. 4 ust. 1, mogące prowadzić do [...] **incydentu**. Ocena ta uwzględnia [...] zależności innych sektorów, o których mowa w załączniku, od usług kluczowych świadczonych przez podmiot krytyczny, w tym w stosownych przypadkach w sąsiadujących państwach członkowskich i w państwach trzecich, **oraz zależności od innych sektorów, o których mowa w załączniku, w zakresie takich usług.** [...] **Państwa członkowskie mogą uznać pełną lub częściową równowagę istniejących, przeprowadzonych przez podmioty krytyczne ocen ryzyka – w stopniu, w jakim odnoszą się one do czynników ryzyka i zależności, o których mowa w niniejszym artykule.**

Artykuł 11

Środki na rzecz zwiększania odporności wprowadzane przez podmioty krytyczne

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby podmioty krytyczne wprowadziły odpowiednie i proporcjonalne środki techniczne, **środki bezpieczeństwa** i środki organizacyjne służące zapewnieniu ich odporności, **zgodnie z wynikami ocen ryzyka, o których mowa w art. 4 i 10**, w tym środki niezbędne w celu:
 - a) zapobiegania incydom, [...] z **należywym uwzględnieniem** środków zmniejszania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi i przystosowania się do zmiany klimatu;

- b) zapewnienia odpowiedniej fizycznej ochrony **budynków i terenów oraz infrastruktury krytycznej** [...], **z należyтым uwzględnieniem środków, takich jak** ogrodzenia, bariery, narzędzia i procedury monitorowania terenu podlegającego ochronie, a także sprzętu do wykrywania i kontroli dostępu;
- c) **reagowania na** incydenty, stawiania im oporu i łagodzenia ich skutków [...], **z należyтым uwzględnieniem** wdrażania procedur i protokołów zarządzania ryzykiem i zarządzania kryzysowego, a także procedur ostrzegawczych;
- d) usuwania skutków incydentów, [...] **z należyтым uwzględnieniem** środków na rzecz ciągłości działania oraz identyfikacji alternatywnych łańcuchów dostaw;
- e) zapewnienia odpowiedniego zarządzania bezpieczeństwem pracowników, **z należyтым uwzględnieniem środków, takich jak** [...] ustanowienie kategorii personelu wykonującego krytyczne funkcje, ustanowienie praw dostępu do **budynków i terenów, infrastruktury krytycznej** i [...] informacji szczególnie chronionych oraz **wyznaczenie** [...] kategorii [...] **osób i ustanowienie procedur sprawdzających** [...] **zgodnie z art. 12;**
- f) zwiększania świadomości odpowiedniego personelu na temat środków, o których mowa w lit. a)–e), **z należyтым uwzględnieniem szkoleń, materiałów informacyjnych i ćwiczeń.**

2. Państwa członkowskie zapewniają, aby podmioty krytyczne posiadały i stosowały plan zwiększania odporności lub równoważny dokument lub równoważne dokumenty – opisujące [...] środki wprowadzone na podstawie ust. 1. Jeżeli podmioty krytyczne wprowadziły środki na podstawie obowiązków przewidzianych w innych aktach prawa Unii, **prawa krajowego lub międzynarodowego [...], państwa członkowskie mogą uznać pełną lub częściową równowagę środków, o których mowa w ust. 1, z tymi środkami lub zapewniają, by podmioty krytyczne** [...] opisały te środki w planie zwiększania odporności lub równoważnym dokumencie lub dokumentach.

2a. Państwa członkowskie zapewniają, aby każdy podmiot krytyczny wyznaczył urzędnika łącznikowego lub jego odpowiednika jako punkt kontaktowy z właściwymi organami.

3. Na wniosek państwa członkowskiego, które wskazało podmiot krytyczny, oraz za zgodą zainteresowanego podmiotu krytycznego Komisja organizuje misje doradcze – zgodnie z ustaleniami określonymi w art. 15 ust. [...] 5, 7 i 8 – w celu zapewnienia zainteresowanemu podmiotowi krytycznemu porady w zakresie wypełniania przez niego obowiązków zgodnie z rozdziałem III. Misja doradcza zgłasza swoje ustalenia Komisji, danemu państwu członkowskiemu oraz zainteresowanemu podmiotowi krytycznemu.

4. [...]

Po konsultacji z Grupą ds. Odporności Podmiotów Krytycznych Komisja przyjmuje niewiążące wytyczne w celu doprecyzowania środków technicznych, środków bezpieczeństwa i środków organizacyjnych, które można wprowadzić na podstawie ust. 1.

5. Komisja przyjmuje akty wykonawcze w celu określenia niezbędnych specyfikacji technicznych i metodycznych związanych ze stosowaniem środków, o których mowa w ust. 1. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 20 ust. 2.

Artykuł 12

Sprawdzanie przeszłości

1. Państwa członkowskie **moga, w stosownych przypadkach**, [...] zapewniać, aby podmioty krytyczne **mogły** składać wnioski o sprawdzenie przeszłości osób, które:
- a) **pełnią newralgiczne lub szczególne funkcje w podmiocie krytycznym lub na jego rzecz;**
 - b) **są upoważnione do wykorzystywania lub utrzymywania – bezpośrednio lub zdalnie – jego budynków i terenów, w tym w związku z bezpieczeństwem osób, towarów lub informacji;** [...], [...]
 - c) [...] są brane pod uwagę przy rekrutacji na stanowiska [...] **obejmujące funkcje, o których mowa w lit. a) i b).**

Wnioski te są rozpatrywane w **rozsądnym terminie** [...] i **przetwarzane zgodnie z ustawodawstwem krajowym i krajowymi procedurami.**

2. [...] ⁴³ [...] [...]

[...]

[...]

[...]

[...] W **celu uzyskania** od innych państw członkowskich informacji z rejestrów karnych **państwa członkowskie wykorzystują europejski system przekazywania informacji z rejestrów karnych (ECRIS)** zgodnie z procedurami określonymi w decyzji ramowej Rady 2009/315/WSiSW oraz, w razie potrzeby i **w stosownych** przypadkach, w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/816⁴⁴. Organy centralne, o których mowa w art. 3 wspomnianej decyzji ramowej oraz w art. 3 pkt 5 wspomnianego rozporządzenia, udzielają odpowiedzi na wnioski o przekazanie takich informacji w terminie 10 dni roboczych od dnia otrzymania wniosku **zgodnie z art. 8 ust. 1 wspomnianej decyzji ramowej.**

⁴³ [...]

⁴⁴ Dz.U. L 135 z 22.5.2019, s. 1.

[...]

Artykuł 13

Zgłaszanie incydentów

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby podmioty krytyczne bez zbędnej zwłoki zgłaszały właściwemu organowi incydenty, które istotnie zakłócają lub mogą potencjalnie istotnie zakłócać [...] **świadczanie usług kluczowych**. [...] W **celu określenia istotności zakłócenia uwzględnia się w szczególności następujące parametry:**
 - a) **liczba i odsetek użytkowników dotkniętych zakłóceniem**
 - b) **czas trwania zakłócenia**
 - c) **obszar geograficzny, na którym wystąpiło zakłócenie.**

2. [...]

[...]

[...]

[...]

Zgłoszenia muszą zawierać wszelkie dostępne informacje, których właściwy organ potrzebuje, aby zrozumieć charakter, przyczynę i ewentualne konsekwencje incydentu, jak również aby określić wszelki wpływ transgraniczny danego incydentu. Zgłoszenie takie nie może narażać podmiotów krytycznych na zwiększoną odpowiedzialność.

3. Na podstawie informacji przekazanych w zgłoszeniu przez podmiot krytyczny właściwy organ – za pośrednictwem [...] pojedynczego punktu kontaktowego – informuje o tym incydencie pojedynczy punkt kontaktowy innego państwa członkowskiego, którego dotyczy zakłócenie, jeżeli incydent ma lub może mieć istotny wpływ na podmioty krytyczne oraz na ciągłość świadczenia usług kluczowych w co najmniej jednym innym państwie członkowskim.

W działaniach tych pojedyncze punkty kontaktowe – zgodnie z prawem Unii lub ustawodawstwem krajowym [...] – traktują te informacje w sposób zapewniający zachowanie ich poufności oraz chronią bezpieczeństwo i interesy handlowe danego podmiotu krytycznego.

4. Możliwie najszybciej po otrzymaniu zgłoszenia zgodnie z ust. 1 właściwy organ przekazuje podmiotowi krytycznemu [...] odpowiednie **informacje** zwrotne [...] w tym informacje, które mogą pomóc podmiotowi krytycznemu w skutecznym zareagowaniu na incydent.

ROZDZIAŁ IV

[...] PODMIOTY KRYTYCZNE O SZCZEGÓLNYM ZNACZENIU EUROPEJSKIM

Artykuł 14

Wskazywanie podmiotów krytycznych o szczególnym znaczeniu europejskim

[...]

2. Podmiot uznaje się za podmiot krytyczny o szczególnym znaczeniu europejskim, gdy wskazano go jako podmiot krytyczny **na podstawie art. 5 ust. 1**, [...] świadczy usługi kluczowe na rzecz więcej niż jednej trzeciej państw członkowskich lub w więcej niż jednej trzeciej państw członkowskich, a także powiadomiono go [...] na podstawie **ust. 3**.

2a. Państwa członkowskie zapewniają, aby po powiadomieniu, o którym mowa w art. 5 ust. 3, podmiot krytyczny przekazał informacji swojemu właściwemu organowi wyznaczonemu na podstawie art. 8 niniejszej dyrektywy, na temat tego, czy świadczy usługi kluczowe na rzecz więcej niż jednej trzeciej państw członkowskich lub w więcej niż jednej trzeciej państw członkowskich, a jeżeli tak jest, to które usługi kluczowe są świadczone na rzecz których państw członkowskich lub w których państwach członkowskich.

Państwo członkowskie bez zbędnej zwłoki przekazuje Komisji te informacje oraz dane identyfikacyjne podmiotu krytycznego.

Komisja podejmuje konsultacje z właściwymi organami państwa członkowskiego, które wskazało taki podmiot krytyczny, oraz z innymi zainteresowanymi państwami członkowskimi, a także z odnośnym podmiotem krytycznym. W trakcie tych konsultacji każde państwo członkowskie informuje Komisję, czy uważa, że usługi świadczone na jego rzecz przez podmiot krytyczny stanowią usługi kluczowe.

3. **Jeżeli na podstawie konsultacji, o których mowa w ust. 2a, Komisja stwierdzi, że odnośny podmiot krytyczny świadczy usługi kluczowe na rzecz więcej niż jednej trzeciej państw członkowskich lub w więcej niż jednej trzeciej państw członkowskich** [...], [...] powiadamia odnośny podmiot **za pośrednictwem jego właściwego organu**, że uznaje się go za podmiot krytyczny o szczególnym znaczeniu europejskim, przy czym informuje go o obowiązkach spoczywających na nim zgodnie z niniejszym rozdziałem oraz o dacie, od której obowiązki te mają wobec niego zastosowanie.

3a. Przepisy niniejszego rozdziału mają zastosowanie do odnośnego podmiotu krytycznego o szczególnym znaczeniu europejskim, począwszy od daty otrzymania [...] powiadomienia, **o którym mowa w ust. 3**.

Artykuł 15

[...] **Misje doradcze**

1. [...]

[...]

Państwo członkowskie, w którym znajduje się podmiot krytyczny o szczególnym znaczeniu europejskim, może zwrócić się do Komisji o zorganizowanie misji doradczej w celu oceny środków wprowadzonych przez ten podmiot z myślą o wypełnianiu obowiązków spoczywających na nim zgodnie z rozdziałem III.

1a. O misję doradcza, o której mowa w ust. 1, mogą także zwrócić się jedno lub kilka państw członkowskich, na rzecz których lub w których świadczona jest usługa kluczowa; z inicjatywą taką może też wyjść sama Komisja. Za zgodą państwa członkowskiego, w którym znajduje się podmiot krytyczny o szczególnym znaczeniu europejskim, Komisja organizuje taką misję doradcza.

2. [...]

Na uzasadniony wniosek co najmniej jednego państwa członkowskiego, na rzecz którego lub w którym świadczona jest usługa kluczowa, lub Komisji, państwo członkowskie, w którym znajduje się podmiot krytyczny o szczególnym znaczeniu europejskim, dostarcza:

- a. **podsumowanie wyników oceny ryzyka przeprowadzonej zgodnie z art. 10;**
- b. **podsumowanie środków wprowadzonych zgodnie z art. 11;**
- c. **informacje o działaniach z zakresu nadzoru lub egzekwowania, które zgodnie z art. 18 i 19 podjął wobec tego podmiotu jego właściwy organ, w tym na temat przeprowadzonych ocen zgodności lub wydanych nakazów.**

3. Misja doradcza zdaje sprawę ze swoich ustaleń Komisji, [...] **państwu członkowskiemu, w którym znajduje się podmiot krytyczny o szczególnym znaczeniu europejskim, państwow członkowski, na rzecz których lub w których świadczona jest usługa kluczowa oraz podmiotowi, którego dotyczy misja,** w terminie trzech miesięcy od zakończenia misji doradczej.

[...] **Państwa członkowskie, na rzecz których lub w których świadczona jest usługa kluczowa,** analizują to sprawozdanie i w stosownych przypadkach doradzają Komisji w kwestii tego, czy przedmiotowy podmiot krytyczny o szczególnym znaczeniu europejskim wywiązuje się z obowiązków spoczywających na nim zgodnie z rozdziałem III, oraz – w razie potrzeby – w kwestii tego, jakie środki można wprowadzić, aby zwiększyć odporność tego podmiotu.

Na podstawie tych porad Komisja przekazuje państwu członkowskiemu, w którym znajduje się ten podmiot [...], **państwow członkowski, na rzecz których lub w których świadczona jest usługa kluczowa,** oraz temu podmiotowi swoją [...] **opinie** na temat tego, czy podmiot ten wywiązuje się z obowiązków spoczywających na nim zgodnie z rozdziałem III, oraz – w razie potrzeby – jakie środki można wprowadzić, aby zwiększyć odporność tego podmiotu.

Oдноśne państwo członkowskie **zapewnia, by przedmiotowy właściwy organ i podmiot krytyczny** należycie uwzględniły [...] **te opinie** i przekazały Komisji oraz [...] **państwow członkowski, na rzecz których lub w których świadczona jest usługa kluczowa,** informacje na temat środków, jakie podjęto na podstawie [...] **tej opinii.**

4. Każda misja doradcza składa się z ekspertów z **państwa członkowskiego, w którym znajduje się podmiot krytyczny o szczególnym znaczeniu europejskim**, państw członkowskich, **na rzecz których lub w których świadczona jest usługa kluczowa**, oraz z przedstawicieli Komisji. **Te** państwa członkowskie mogą proponować kandydatów do uczestnictwa w misji doradczej. Komisja, **po konsultacji z państwem członkowskim, w którym znajduje się podmiot krytyczny**, wybiera i powołuje członków każdej misji doradczej zgodnie z ich kwalifikacjami zawodowymi, zapewniając, **w miarę możliwości**, aby reprezentowali [...] **wszystkie te** państwa członkowskie w sposób zrównoważony pod względem geograficznym. W **razie potrzeby członkowie misji doradczej posiadają ważne i odpowiednie poświadczenie bezpieczeństwa osobowego**. Komisja ponosi koszty związane z uczestnictwem w misji doradczej.

Komisja organizuje program misji doradczej po konsultacji z członkami określonej misji doradczej oraz w porozumieniu z państwem członkowskim, w którym znajduje się [...] podmiot krytyczny o znaczeniu europejskim.

5. Komisja przyjmuje akt wykonawczy, w którym ustanawia przepisy dotyczące kroków proceduralnych dotyczących **wniosków i ich rozpatrywania**, prowadzenia misji doradczych i opracowywania sprawozdań z tych misji **oraz prowadzenia komunikacji na temat opinii Komisji i podjętych środków, z należyтым uwzględnieniem poufności i ochrony tajemnicy handlowej w zakresie odnośnych informacji**. Ten akt wykonawczy przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 20 ust. 2.
6. Państwa członkowskie zapewniają, aby podmiot krytyczny o szczególnym znaczeniu europejskim, którego dotyczy misja, zapewnił misji doradczej dostęp do [...] informacji, systemów i obiektów związanych ze świadczeniem usług kluczowych, którego misja doradcza potrzebuje **do realizacji swoich działań**.
7. Misja doradcza realizowana jest zgodnie z obowiązującym prawem krajowym państwa członkowskiego, w którym znajduje się [...] **podmiot krytyczny o szczególnym znaczeniu europejskim, z poszanowaniem odpowiedzialności tego państwa członkowskiego za bezpieczeństwo narodowe i ochronę jego interesów w zakresie bezpieczeństwa**.

8. Organizując misje doradcze, Komisja bierze pod uwagę sprawozdania z inspekcji przeprowadzonych przez Komisję na podstawie rozporządzenia (WE) nr 300/2008 i rozporządzenia (WE) nr 725/2004 oraz sprawozdania z monitorowania przeprowadzonego przez Komisję na podstawie dyrektywy 2005/65/WE w odniesieniu odpowiednio do podmiotu krytycznego lub podmiotu krytycznego o szczególnym znaczeniu europejskim.
9. **Komisja informuje Grupę ds. Odporności Podmiotów Krytycznych o każdym przypadku zorganizowania misji doradczej. Państwo członkowskie, w którym znajduje się podmiot krytyczny o szczególnym znaczeniu europejskim, oraz Komisja informują również Grupę ds. Odporności Podmiotów Krytycznych o sprawozdaniu podsumowującym z misji doradczej i wyciągniętych wnioskach w celu promowania wzajemnego uczenia się.**

ROZDZIAŁ V WSPÓLPRACA I SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Artykuł 16

Grupa ds. Odporności Podmiotów Krytycznych

1. Grupę ds. Odporności Podmiotów Krytycznych ustanawia się ze skutkiem od dnia [sześć miesięcy po wejściu w życie niniejszej dyrektywy]. Grupa wspiera Komisję i ułatwia współpracę [...] **między państwami członkowskimi** oraz wymianę informacji na temat kwestii związanych z niniejszą dyrektywą.
2. Grupa ds. Odporności Podmiotów Krytycznych składa się z przedstawicieli państw członkowskich i Komisji **posiadających, w razie potrzeby, poświadczenie bezpieczeństwa osobowego**. Jeżeli jest to konieczne do wykonywania powierzonych jej zadań, Grupa ds. Odporności Podmiotów Krytycznych może zaprosić do udziału w swoich pracach [...] **inne zainteresowane strony**.

Grupie ds. Odporności Podmiotów Krytycznych przewodniczy przedstawiciel Komisji.

3. Zadania Grupy ds. Odporności Podmiotów Krytycznych są następujące:
- a) wspieranie Komisji w pomocy państwom członkowskim w zwiększaniu ich zdolności do zapewniania odporności podmiotów krytycznych zgodnie z niniejszą dyrektywą;
 - b) [...] **analizowanie** strategii w zakresie odporności podmiotów krytycznych, o których to strategiach mowa w art. 3, [...] w **celu wskazania** najlepszych praktyk w odniesieniu do tych strategii;
 - c) ułatwianie wymiany najlepszych praktyk w odniesieniu do wskazywania podmiotów krytycznych przez państwa członkowskie, zgodnie z art. 5, w tym w odniesieniu do transgranicznych zależności oraz czynników ryzyka i incydentów, [...] a **także w odniesieniu do krajowego podejścia do wdrażania systemu równoważności**;
 - d) wnoszenie wkładu w przygotowywanie wytycznych, o których mowa w art. 6 ust. 3 i **art. 11 ust. 4**, oraz, **na wniosek**, wszelkich aktów wykonawczych [...] na podstawie niniejszej dyrektywy [...];
 - e) [...] **analizowanie** sprawozdań podsumowujących, o których mowa w art. 8 ust. 3;
 - f) wymiana najlepszych praktyk dotyczących [...] zgłaszania incydentów, o którym mowa w art. 13;
 - g) [...] **omawianie** sprawozdań **podsumowujących** z misji doradczych i **wyciągniętych wniosków** zgodnie z art. 15 ust. [...] **9**;
 - h) wymiana informacji i najlepszych praktyk dotyczących badań i rozwoju w zakresie odporności podmiotów krytycznych zgodnie z niniejszą dyrektywą;
 - i) w stosownych przypadkach, wymiana informacji w sprawach dotyczących odporności podmiotów krytycznych z odpowiednimi instytucjami, organami i jednostkami organizacyjnymi Unii.

4. W terminie do dnia [24 miesiące po wejściu w życie niniejszej dyrektywy], a następnie co dwa lata, Grupa ds. Odporności Podmiotów Krytycznych opracowuje program prac w odniesieniu do działań, jakie mają zostać podjęte w celu realizacji celów i zadań, które muszą być spójne z wymogami i celami niniejszej dyrektywy.
5. Grupa ds. Odporności Podmiotów Krytycznych spotyka się regularnie co najmniej raz w roku z Grupą ds. Współpracy ustanowioną zgodnie z [dyrektywą NIS 2] w celu propagowania [...] współpracy i **ułatwiania** wymiany informacji.
6. Komisja [...] **przyjmuje** akty wykonawcze określające ustalenia proceduralne niezbędne do funkcjonowania Grupy ds. Odporności Podmiotów Krytycznych, **zgodnie z przepisami art. 1 ust. 4**. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 20 ust. 2.
7. Komisja przekazuje Grupie ds. Odporności Podmiotów Krytycznych sprawozdanie podsumowujące dotyczące informacji przekazanych przez państwa członkowskie zgodnie z art. 3 ust. 3 i art. 4 ust. 4 w terminie do dnia [trzy lata [...] i **dziewięć miesięcy** po wejściu w życie niniejszej dyrektywy], a następnie w razie potrzeby i przynajmniej co cztery lata.

Artykuł 17

Wsparcie Komisji na rzecz właściwych organów i podmiotów krytycznych

1. Komisja wspiera w stosownych przypadkach państwa członkowskie i podmioty krytyczne w wypełnianiu ich obowiązków przewidzianych w niniejszej dyrektywie. [...] **Komisja przygotowuje** ogólnounijny przegląd transgranicznych i międzysektorowych czynników ryzyka związanych ze świadczeniem usług kluczowych, [...] **organizuje** misje doradcze, o których mowa w art. 11 ust. 3 i art. 15 [...], oraz [...] **ułatwia** wymianę informacji między **państwami członkowskimi i ekspertami** w całej Unii.
2. Komisja uzupełnia działania państw członkowskich, o których mowa w art. 9, opracowując najlepsze praktyki, **materiały zawierające wytyczne** i metodyki oraz organizując transgraniczne działania szkoleniowe i ćwiczenia w celu sprawdzania odporności podmiotów krytycznych.
3. **Komisja udostępnia państwom członkowskim źródła finansowania w celu zwiększenia odporności ich podmiotów krytycznych.**

ROZDZIAŁ VI

NADZÓR I EGZEKWOWANIE

Artykuł 18

Wdrożenie i egzekwowanie

1. W celu przeprowadzania oceny wypełniania obowiązków wynikających z niniejszej dyrektywy przez podmioty wskazane przez państwa członkowskie, zgodnie z art. 5, jako podmioty krytyczne, państwa członkowskie zapewniają właściwym organom uprawnienia i środki do:
 - a) przeprowadzania kontroli na miejscu **infrastruktury krytycznej oraz** budynków i terenów wykorzystywanych przez podmiot krytyczny do świadczenia usług kluczowych, oraz prowadzenia zdalnego nadzoru nad działaniami podmiotów krytycznych, zgodnie z art. 11;
 - b) przeprowadzania lub zlecenia audytów dotyczących tych podmiotów.

2. Państwa członkowskie zapewniają właściwym organom uprawnienia i środki, gdy jest to konieczne w celu wykonania przez nie swoich zadań określonych w niniejszej dyrektywie, umożliwiające wymaganie od podmiotów wskazanych przez państwa członkowskie, zgodnie z ust. 5, jako podmioty krytyczne, przekazania w rozsądnym terminie ustalonym przez te organy:
 - a) informacji koniecznych do oceny, czy działania podjęte przez te **podmioty** w celu zapewniania [...] **ich** odporności spełniają wymogi art. 11;
 - b) dowodów potwierdzających skuteczne wdrożenie tych działań, w tym wyników audytu przeprowadzonego na koszt tego podmiotu przez wybranego przez niego niezależnego i wykwalifikowanego audytora.

Zwracając się o przekazanie takich informacji, właściwe organy podają cel wymogu i określają, jakie informacje są wymagane.

3. Bez uszczerbku dla możliwości nałożenia kar zgodnie z art. 19 właściwe organy mogą, po przeprowadzeniu działań nadzorczych, o których mowa w ust. 1, lub oceny informacji, o których mowa w ust. 2, nakazać odnośnym podmiotom krytycznym podjęcie koniecznych i proporcjonalnych działań w celu wyeliminowania wszelkiego stwierdzonego naruszenia niniejszej dyrektywy w rozsądnym terminie ustalonym przez te organy oraz poinformowanie organów o podjętych działaniach. Nakazy te uwzględniają w szczególności wagę naruszenia.
4. Państwo członkowskie zapewnia, aby uprawnienia określone w ust. 1, 2 i 3 mogły być wykonywane wyłącznie z zastrzeżeniem odpowiednich gwarancji prawnych. Takie gwarancje zapewniają w szczególności wykonywanie tych uprawnień w sposób obiektywny, przejrzysty i proporcjonalny oraz należyte zabezpieczenie praw i prawnie uzasadnionych interesów, **takich jak ochrona tajemnicy przedsiębiorstwa i tajemnicy handlowej ochrona oraz funkcjonowania**, podmiotów krytycznych, których to dotyczy, w tym ich prawa do bycia wysłuchanymi, do obrony oraz do skutecznego środka odwoławczego przed niezależnym sądem.
5. Państwa członkowskie zapewniają, aby w przypadku, gdy właściwy organ przeprowadza ocenę spełniania przez podmiot krytyczny wymogów określonych w niniejszym artykule, informował on właściwe organy odnośnego państwa członkowskiego wyznaczone zgodnie z [dyrektywą NIS 2] oraz mógł zwrócić się do tych organów o [...] **wykonanie ich uprawnień w zakresie nadzoru i egzekwowania w odniesieniu do podmiotu krytycznego objętego zakresem [dyrektywy NIS 2], który to podmiot został również wskazany jako krytyczny na podstawie niniejszej dyrektywy**, a także o współpracę i wymianę informacji w tym celu.

Artykuł 19

Kary

Państwa członkowskie ustanawiają przepisy dotyczące kar mających zastosowanie w przypadku naruszeń przepisów krajowych przyjętych na podstawie niniejszej dyrektywy i podejmują wszelkie niezbędne środki w celu zapewnienia ich wykonywania. Przewidziane kary muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające. Państwa członkowskie powiadamiają Komisję o tych przepisach najpóźniej [dwa lata po wejściu w życie niniejszej dyrektywy] i powiadamiają ją niezwłocznie o każdej następnej zmianie mającej na nie wpływ.

ROZDZIAŁ VII PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 20 *Procedura komitetowa*

1. Komisję wspomaga komitet. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

Artykuł 22

Sprawozdawczość i przegląd

Do dnia [[...] **sześć lat** po wejściu w życie niniejszej dyrektywy] Komisja składa Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie, w którym ocenia, w jakim zakresie państwa członkowskie przyjęły środki niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy.

Komisja dokonuje okresowego przeglądu funkcjonowania niniejszej dyrektywy i składa Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdania na ten temat. Sprawozdanie to zawiera w szczególności ocenę wpływu i wartości dodanej niniejszej dyrektywy, jeżeli chodzi o zapewnienie odporności podmiotów krytycznych, oraz ocenę konieczności [...] **zmiany załącznika do** niniejszej dyrektywy [...]. Pierwsze sprawozdanie przedkłada się do dnia [[...] **siedem lat i sześć miesięcy** od daty wejścia w życie niniejszej dyrektywy] [...].

Artykuł 23

Uchylenie dyrektywy 2008/114/WE

Dyrektywa 2008/114/WE traci moc ze skutkiem od dnia [data [...] **transpozycji** niniejszej dyrektywy].

Artykuł 24

Transpozycja

1. Państwa członkowskie przyjmują i publikują, najpóźniej do dnia [[...] **dwa lata** po wejściu w życie niniejszej dyrektywy], przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy. Niezwłocznie przekazują Komisji tekst tych przepisów.

Państwa członkowskie stosują te przepisy od dnia [dwa lata po wejściu w życie niniejszej dyrektywy + jeden dzień].

Przepisy przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określone są przez państwa członkowskie.

2. Państwa członkowskie przekazują Komisji tekst podstawowych przepisów prawa krajowego, przyjętych w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.

Artykuł 25
Wejście w życie

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 26
Adresaci

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący

W imieniu Rady
Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK

Sektory, podsektory i [...] **kategorie** podmiotów

<u>Sektory</u>	<u>Podsektory</u>	<u>[...] Kategorie podmiotów</u>
1. Energia	a) Energia elektryczna	– Przedsiębiorstwa energetyczne, o których mowa w art. 2 pkt 57 dyrektywy (UE) 2019/944 ⁴⁵ , które wykonują funkcję „dostawy”, o której mowa w art. 2 pkt 12 tej dyrektywy
		– Operatorzy systemów dystrybucyjnych, o których mowa w art. 2 pkt 29 dyrektywy (UE) 2019/944
		– Operatorzy systemów przesyłowych, o których mowa w art. 2 pkt 35 dyrektywy (UE) 2019/944
		– Wytwórcy, o których mowa w art. 2 pkt 38 dyrektywy (UE) 2019/944
		– Wyznaczeni operatorzy rynku energii elektrycznej, o których mowa w art. 2 pkt 8 rozporządzenia (UE) 2019/943 ⁴⁶

⁴⁵ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/944 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej oraz zmieniająca dyrektywę 2012/27/UE (Dz.U. L 158 z 14.6.2019, s. 125).

⁴⁶ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/943 w sprawie rynku wewnętrznego energii elektrycznej (Dz.U. L 158 z 14.6.2019, s. 54).

		– Uczestnicy rynku energii elektrycznej, o których mowa w art. 2 pkt 25 rozporządzenia (UE) 2019/943, świadczący usługi w zakresie agregacji, odpowiedzi odbioru lub magazynowania energii, o których mowa w art. 2 pkt 18, 20 i 59 dyrektywy (UE) 2019/944
	b) system ciepłowniczy lub chłodniczy	– System ciepłowniczy i chłodniczy, o którym mowa w art. 2 pkt 19 dyrektywy (UE) 2018/2001 ⁴⁷ w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych
	c) ropa naftowa	– Operatorzy ropociągów
		– Operatorzy instalacji służących do produkcji, rafinacji, przetwarzania, magazynowania i przesyłu ropy naftowej
		– Krajowe centrale zapasów ropy naftowej, o których to centralach mowa w art. 2 lit. f) dyrektywy Rady 2009/119/WE ⁴⁸

⁴⁷ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych (Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 82).

⁴⁸ Dyrektywa Rady 2009/119/WE z dnia 14 września 2009 r. nakładająca na państwa członkowskie obowiązek utrzymywania minimalnych zapasów ropy naftowej lub produktów ropopochodnych (Dz.U. L 265 z 9.10.2009, s. 9).

	d) gaz	– Przedsiębiorstwa dostarczające gaz, o których mowa w art. 2 pkt 8 dyrektywy (UE) 2009/73/WE ⁴⁹
		– Operatorzy systemów dystrybucyjnych, o których mowa w art. 2 pkt 6 dyrektywy (UE) 2009/73/WE
		– Operatorzy systemów przesyłowych, o których mowa w art. 2 pkt 4 dyrektywy (UE) 2009/73/WE
		– Operatorzy systemów magazynowania, o których mowa w art. 2 pkt 10 dyrektywy (UE) 2009/73/WE
		– Operatorzy systemów LNG, o których mowa w art. 2 pkt 12 dyrektywy (UE) 2009/73/WE
		– Przedsiębiorstwa gazowe, o których mowa w art. 2 pkt 1 dyrektywy (UE) 2009/73/WE
		– Operatorzy instalacji służących do rafinacji i przetwarzania gazu ziemnego

⁴⁹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego i uchylająca dyrektywę 2003/55/WE (Dz.U. L 211 z 14.8.2009, s. 94).

	e) wodór	– Operatorzy produkcji, magazynowania i przesyłu wodoru
2. Transport	a) transport lotniczy	– przewoźnicy lotniczy, o których mowa w art. 3 pkt 4 rozporządzenia (WE) nr 300/2008 ⁵⁰ , <u>wykorzystywani do celów handlowych</u>
		– zarządzający portem lotniczym, o których mowa w art. 2 pkt 2 dyrektywy 2009/12/WE ⁵¹ , porty lotnicze, o których mowa w art. 2 pkt 1 tej dyrektywy, w tym porty lotnicze sieci bazowej wymienione w sekcji 2 załącznika II do rozporządzenia (UE) nr 1315/2013 ⁵² ; oraz jednostki obsługujące urządzenia pomocnicze znajdujące się w portach lotniczych
		– Operatorzy zarządzający ruchem lotniczym zapewniający służbę kontroli ruchu lotniczego (ATC), o której mowa w art. 2 pkt 1 rozporządzenia (WE) nr 549/2004 ⁵³

⁵⁰ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 300/2008 z dnia 11 marca 2008 r. w sprawie wspólnych zasad w dziedzinie ochrony lotnictwa cywilnego i uchylające rozporządzenie (WE) nr 2320/2002 (Dz.U. L 97 z 9.4.2008, s. 72).

⁵¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/12/WE z dnia 11 marca 2009 r. w sprawie opłat lotniskowych (Dz.U. L 70 z 14.3.2009, s. 11).

⁵² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1315/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie unijnych wytycznych dotyczących rozwoju transeuropejskiej sieci transportowej i uchylające decyzję nr 661/2010/UE (Dz.U. L 348 z 20.12.2013, s. 1).

⁵³ Rozporządzenie (WE) nr 549/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 10 marca 2004 r. ustanawiające ramy tworzenia Jednolitej Europejskiej Przestrzeni Powietrznej (Rozporządzenie ramowe) (Dz.U. L 96 z 31.3.2004, s. 1).

	b) transport kolejowy	– Zarządcy infrastruktury, o których mowa w art. 3 pkt 2 dyrektywy 2012/34/UE ⁵⁴
		– Przedsiębiorstwa kolejowe, o których mowa w art. 3 pkt 1 dyrektywy 2012/34/UE, [...] oraz operatorzy obiektów infrastruktury usługowej, o których mowa w art. 3 pkt 12 dyrektywy 2012/34/UE

⁵⁴ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/34/UE z dnia 21 listopada 2012 r. w sprawie utworzenia jednolitego europejskiego obszaru kolejowego (Dz.U. L 343 z 14.12.2012, s. 32).

	c) transport wodny	<p>– Armatorzy śródlądowego, morskiego i przybrzeżnego wodnego transportu pasażerów i towarów, o których mowa w odniesieniu do transportu morskiego w załączniku I do rozporządzenia (WE) nr 725/2004⁵⁵, z wyłączeniem poszczególnych statków eksploatowanych przez tych armatorów</p> <p>– Organy zarządzające portami, o których mowa w art. 3 pkt 1 dyrektywy 2005/65/WE⁵⁶, w tym ich obiekty portowe, o których mowa w art. 2 pkt 11 rozporządzenia (WE) nr 725/2004, oraz podmioty wykonujące prace i operujące sprzętem znajdującym się w tych portach</p> <p>– Operatorzy systemów ruchu statków, o których mowa w art. 3 lit. o) dyrektywy 2002/59/WE⁵⁷ Parlamentu Europejskiego i Rady</p>
--	--------------------	--

⁵⁵ Rozporządzenie (WE) nr 725/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie wzmocnienia ochrony statków i obiektów portowych (Dz.U. L 129 z 29.4.2004, s. 6).

⁵⁶ Dyrektywa 2005/65/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 października 2005 r. w sprawie wzmocnienia ochrony portów (Dz.U. L 310 z 25.11.2005, s. 28).

⁵⁷ Dyrektywa 2002/59/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2002 r. ustanawiająca wspólnotowy system monitorowania i informacji o ruchu statków i uchylająca dyrektywę Rady 93/75/EWG (Dz.U. L 208 z 5.8.2002, s. 10).

	d) transport drogowy	<p>– organy administracji drogowej, o których mowa w art. 2 pkt 12 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/962⁵⁸, odpowiedzialne za zarządzanie ruchem drogowym, <u>z wyłączeniem podmiotów publicznych, dla których zarządzanie ruchem lub obsługa inteligentnych systemów transportowych stanowią jedynie inną niż istotną część ich ogólnej działalności</u></p> <p>– Operatorzy inteligentnych systemów transportowych, o których mowa w art. 4 pkt 1 dyrektywy 2010/40/UE⁵⁹</p>
3. Bankowość = <u>wyłącznie do celów art. 1–9 niniejszej dyrektywy</u>		Instytucje kredytowe, o których mowa w art. 4 pkt 1 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 ⁶⁰

⁵⁸ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2015/962 z dnia 18 grudnia 2014 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/40/UE w odniesieniu do świadczenia ogólnounijnych usług informacyjnych w czasie rzeczywistym dotyczących ruchu (Dz.U. L 157 z 23.6.2015, s. 21).

⁵⁹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/40/UE z dnia 7 lipca 2010 r. w sprawie ram wdrażania inteligentnych systemów transportowych w obszarze transportu drogowego oraz interfejsów z innymi rodzajami transportu (Dz.U. L 207 z 6.8.2010, s. 1).

⁶⁰ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (Dz.U. L 176 z 27.6.2013, s. 1).

<p>4. Infrastruktura rynków finansowych = wyłącznie do celów art. 1–9 niniejszej dyrektywy</p>		<p>– Operatorzy systemów obrotu, o których mowa w art. 4 pkt 24 dyrektywy 2014/65/UE⁶¹</p>
		<p>– Kontrahenci centralni (CCP), o których mowa w art. 2 pkt 1 rozporządzenia (UE) nr 648/2012⁶²</p>
<p>5. Zdrowie</p>		<p>– Świadczeniodawcy, o których mowa w art. 3 lit. g) dyrektywy 2011/24/UE⁶³</p>
		<p>– Laboratoria referencyjne UE, o których mowa w art. 15 rozporządzenia [XX] w sprawie poważnych transgranicznych zagrożeń dla zdrowia⁶⁴</p>

⁶¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniająca dyrektywę 2002/92/WE i dyrektywę 2011/61/UE (Dz.U. L 173 z 12.6.2014, s. 349).

⁶² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie instrumentów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym, kontrahentów centralnych i repozytoriów transakcji (Dz.U. L 201 z 27.7.2012, s. 1).

⁶³ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/24/UE z dnia 9 marca 2011 r. w sprawie stosowania praw pacjentów w transgranicznej opiece zdrowotnej (Dz.U. L 88 z 4.4.2011, s. 45).

⁶⁴ [Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie poważnych transgranicznych zagrożeń zdrowia oraz uchylające decyzję nr 1082/2013/UE, odniesienie należy zaktualizować, kiedy już zostanie przyjęty wniosek COM(2020) 727 final].

		– Podmioty prowadzące działania badawczo-rozwojowe w zakresie produktów leczniczych, o których mowa w art. 1 pkt 2 dyrektywy 2001/83/WE ⁶⁵
		– Podmioty produkujące podstawowe substancje farmaceutyczne oraz leki i pozostałe wyroby farmaceutyczne, o których mowa w sekcji C dział 21 klasyfikacji NACE Rev. 2.
		– podmioty produkujące wyroby medyczne, dla których uznano, że mają one krytyczne znaczenie podczas danego stanu zagrożenia zdrowia publicznego („wykaz wyrobów medycznych o krytycznym znaczeniu w przypadku stanu zagrożenia zdrowia publicznego”), i o których mowa w art. 20 rozporządzenia XXXX ⁶⁶

⁶⁵ Dyrektywa 2001/83/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 listopada 2001 r. w sprawie wspólnotowego kodeksu odnoszącego się do produktów leczniczych stosowanych u ludzi (Dz.U. L 311 z 28.11.2001, s. 67).

⁶⁶ [Rozporządzenie w sprawie wzmocnienia roli Europejskiej Agencji Leków w zakresie gotowości na wypadek sytuacji kryzysowej i zarządzania kryzysowego w odniesieniu do produktów leczniczych i wyrobów medycznych; COM(2020) 725 final; odesłanie po aktualizacji wniosku].

6. Woda pitna		dostawcy i dystrybutorzy „wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi”, o której mowa w art. 2 pkt 1 lit. a) dyrektywy Rady 98/83/WE ⁶⁷ , ale z wyłączeniem dystrybutorów, dla których dystrybucja wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi stanowi jedynie <u>inną niż istotną</u> część ich ogólnej działalności polegającej na dystrybucji innych produktów i towarów [...]
7. Ścieki		przedsiębiorstwa zbierające, odprowadzające lub oczyszczające ścieki komunalne, bytowe i przemysłowe, o których mowa w art. 2 pkt 1–3 dyrektywy Rady 91/271/EWG ⁶⁸ , <u>lecz z wyłączeniem przedsiębiorstw, dla których zbieranie, odprowadzanie lub oczyszczanie ścieków komunalnych, bytowych i przemysłowych stanowi jedynie inną niż istotną część ich ogólnej działalności</u>

⁶⁷ Dyrektywa Rady 98/83/WE z dnia 3 listopada 1998 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. L 330 z 5.12.1998, s. 32).

⁶⁸ Dyrektywa Rady 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 r. dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych (Dz.U. L 135 z 30.5.1991, s. 40).

<p>8. Infrastruktura cyfrowa – <u>wyłącznie do celów art. 1-9 niniejszej dyrektywy</u></p>		<p>– Dostawcy punktu wymiany ruchu internetowego [o którym mowa w art. 4 pkt X dyrektywy NIS 2]</p>
		<p>– Dostawcy usług DNS [o których mowa w art. 4 pkt X dyrektywy NIS 2], <u>z wyłączeniem operatorów głównych serwerów nazw</u></p>
		<p>– Rejestry nazw TLD [o których mowa w art. 4 pkt X dyrektywy NIS 2]</p>
		<p>– Dostawcy usług w chmurze [o których mowa w art. 4 pkt X dyrektywy NIS 2]</p>
		<p>– Dostawcy usługi ośrodka przetwarzania danych [o której mowa w art. 4 pkt X dyrektywy NIS 2]</p>

		<ul style="list-style-type: none"> – Dostawcy sieci dostarczania treści [o której mowa w art. 4 pkt X dyrektywy NIS 2]
		<ul style="list-style-type: none"> – Dostawcy usług zaufania, o których mowa w art. 3 pkt 19 rozporządzenia (UE) nr 910/2014⁶⁹
		<ul style="list-style-type: none"> – Dostawcy publicznych sieci łączności elektronicznej, o których mowa w art. 2 pkt 8 dyrektywy (UE) 2018/1972⁷⁰, lub dostawcy usług łączności elektronicznej w rozumieniu art. 2 pkt 4 dyrektywy (UE) 2018/1972, o ile ich usługi są publicznie dostępne

⁶⁹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylające dyrektywę 1999/93/WE (Dz.U. L 257 z 28.8.2014, s. 73).

⁷⁰ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1972 z dnia 11 grudnia 2018 r. ustanawiająca Europejski kodeks łączności elektronicznej (Dz.U. L 321 z 17.12.2018, s. 36).

[...]		[...]
		[...] ⁷¹
		[...]

⁷¹ [...]

10. Przestrzeń kosmiczna		– Operatorzy infrastruktury naziemnej będącej własnością państw członkowskich lub podmiotów prywatnych i przez nie zarządzanej i obsługiwanej, którzy wspierają świadczenie usług wykorzystujących instalacje w przestrzeni kosmicznej, z wyłączeniem dostawców publicznych sieci łączności elektronicznej w rozumieniu art. 2 pkt 8 dyrektywy (UE) 2018/1972
--------------------------	--	---